Hier volghen

De Brieven opden wech afghe worpen (waer af mencie ghemaect wordt in dit teghenwoordich verhael) in Spaensch / ende de translatie van dien in Nederlants / om ghesaementlijck d'eene ende d'ander byder handt te hebben.

A LA S. C. R. MAG[d].
del Rey nuestro Señor.

Carta del Secretario Escovedo de 27. de Março, 1577.

S. C. R. Md.

YA ESCRIVI à V. Mad. que me quedaua aqui procurando que se me dies el cumplimiento de lo que los Estados han offrecido. No han acabado, y pierdese tiempo, porque tanta gente no se puede detener mucho en Mastriche estando junta. De credito no he podido valerme de vn real, ni de V.M. le fia hombre de la contratacion, ni quiere tratar sino es teniendole primero en su mano. Y V. Mad. contra la opinion y parecer de todos los que entienden estos negocios, no ha sido seruido atajar tanto mal y daño contra su seruicio, y de toda la republica, tomando resolucion en lo del decreto, de que depende todo este mal: yo quisiera prouar esto como lo prueuan los que ay procuran que V. Mad. vaya por el rigor, porque con auer dicho lo poco què supiera, si me lo preguntauan, acabara: pero tener a mi cargo hauer de contentar à gente tan suelta, y en tanta quantidad, no con consejos y palabras, porque esto no lo admiten, tiene me apretado, y al Señor Don Iuan à peligros de perder su libertad, porque como esta gente esta mal intentionada, va buescando nueuos achaques para boluerse y turbar lo todo: y por la trama que estos dias han traydo, se puede ver. Entiendese que los fatores della, son el Conde de Lalaing, y Champagny, como son de los menos obligados al seruicio de V. Mad. No me marauillo: Ellos, Señor, quieren quedar libres, y biuir como les pareciere: y a trueco desto que venga el Turco a ser Señor de la tierra. Segun el camino que lleuan, ser lo ha el Principe de Oranje, que es todo vno; porque tiene ganadas las puertas, y va (como he escrito à V. Mad.) armandose de nueuo y fortificando. Tiene à Amsterdam cercada con fuertes y armada, de manera que se le abra de dar. Y es gran lastima, hauiendo sido tan fiel. En el castillo de Vtrecht han puestos los Estados burgeses, que es tener le el dicho Principe. Assi que, Señor siendo este el estado del negocio, y no queriendo estos admi-

eñor Don Iuan al gouierno, hasta que ayan salido de todos

los

los Estados los Españoles (que podria ser algun rreparo) mire V. Mad. el cuydado que puede, y deue dar: y si auria conuenido al seruicio de V. Mad. tener aca dinero para acabar de arrançarlos, y vera lo que aprouechara esta confiança. Ando tratando con estos mercadores q̃ se contenten de dar me letras à pagar en Milan à plazo tan largo, que pueda V. Mad. proueer la sustancia, y embiar con ellas à los soldados, a segurandoles en mi proprio nombre y iuramento, que sera cumplido à su tiempo, y que ellos no pondran sustancia sino forma. No ay quien quiera hazerlo. Visto esto, y que en la tardança esta el daño deste negocio, y que ninguna intercesion ni medio ha bastado, para que me den estas letras: he tratado que me contentare de darles letras de la misma quantidad que me las dieren sobre V. Mad. y que no paguen las suyas hasta que tengan auiso que V. Mad. ha dado satisfació à sus respondientes por las q̃ yo embiare del Señor Don Iuan. Tan poco salen à esto. Dizen que ya faltaran à su credito si dan sus letras y no se cũplen. Les he dicho que no les tocare en vn pelo de li. que se acuerden, que hauiendo dado vnos para aqui Constantin Gentil, hauiendoles ofrecido ay proueer la sustancia, como no se hizo, no pago, y no perdio nada de su hazienda, ni de su credito. Tan poco les persuade esto. Tienen perdida la gaña de negociar con V. Mad. Y à la verdad tienen razon. A interesse ni por gañancia no he podido sacar nada. Vltimamente viendo imposibilitado el negocio, y que no tiene remedio, y si los Españoles no sallen, esto se boluera à muy peor estado que tenia, porque abremos perdido esta plaça tan importante: paraque no venga tanto mal he leuantado vna platica que oblige à algunos à negociar, y es que si me dan letras de cien mil escudos, les dare letras paraque V. Mad. pague aquellas y vna tercia parte de lo que les deue del dinero que prestaron aqui al Commandador mayor: y que tan poco quiero que paguē sus letras sino tuuieren primero auiso de sus respondientes, que V. Mad. les ha dado tal consignacion que estan contentos. Y mi quenta en esto es, darles letras à la gente, y que V. Mad. tenga plazo para proueer el contado à Italia, que es lo mejor siempre, y en tal caso quedara la deuda destos como agora esta. Y si à caso V. Mad. no tuuiesse forma de proueer el dinero biuo, darles à tales cõsignaciones que se cõtenten de lo que aca abremos tratado. V. Mad.

 en

en esto, aunque ocupa mas hazienda, paga lo que deue. que los emprestados, y particularmente de mercaderes que no han negociado con la corte, no pueden ser comprehendidos en el decreto: y quando lo fuessen, no estan estas cosas en termino que V. Ma^d. no aya de tener por bueno qualquier negocio para sacar dinero, para tan instante necessidad, por desbaratado y caro que sea. Y en caso q̃ esto no contente à V. Mad. vengan otros criados à tratar lo que queda, que ya su autoridad y prudencia bastara à repararlo que à mi se me haze impossible. Y entienda V. Ma^d. que si no se cumple lo que assentaremos, que esto tendremos por licencia, y que nos yremos como venimos. Porque no dando nos V. Ma^d. sustancia, y no pudiendo sin ella hazer nada, no es justo que esperemos mas, ni conuerna al seruicio de V. Ma^d. estar sin autoridad y dinero. Guarde &c. De Anueres à 27. de Março. 1577.

Vassal y criado de V. M^d.

Escouedo.

Brieuen vanden Secretaris Escovedo aen sijne Catholijcke Maiesteyt.

Aende S. C. R. Ma^t. vanden Coninck onsen Heere.

S. C. R. M.

IEk hebbe alre gheschreven aen uwe Maiesteyt dat ick hier was beneerstigende om te ontfangen de volcominghe van tghene dat de Staten ghepresenteert hebben. Sy en hebbent noch niet volbrocht / ende men verliest tijt / want eene soo grooté menichte van volcke by een en kan met langhe tot Maestricht ghehouden worden. Jck en hebbe niet eenen Real connen vinden op credit / ende daer en is niet een vanden Contracte die uwe Maiesteyt derf betrouwen / noch die handelen willen / ten sy dat hy tgelt eerst in handen heeft.

Ende

Ende uwe Maiesteyt teghen d'opinie van alle de ghene die verstant hebben van dese saecken / en heeft niet ghedient gheweest van af te snijden een soo grooten quaet / ende schade teghen zijnen dienst / ende vande gheheele Ghemeynte / resolutie nemende op het decreet/wt dwelcke alle dit quaet is spruytende. Ick wilde dat ick hier op mijn redenen mocht seggen/ ghelijck de ghene doen die derwaerts-ouer beneerstighen aen uwe Maiesteyt / dat hy inde rigeur soude voorts gaen: want gheseyt hebbende (soo verre alst my ghebraecht ware) dit luttel dat ick daer af weet / ick soude ghedaen hebben. Maer den last hier hebbende om te vreden te stellen een volck dat soo seere van zijnen sin is / ende in soo grooter menichte / die niet en sullen te vreden willen zijn / noch met raet / noch met woorden/ (den welcken sy gheen plaetse en gheuen) dat maect my perplex / ende stelt den Heere Don Jan in termen van te verliesen zijn vryheyt / om des wille dat dit volck een quade meyninghe is hebbende / soeckende nieuwe oirsaecken om hen achterwaerts te trecken / ende al in troubel te stellen. Men macht sien aen tghene dat sy dese voorleden daghen gherockt hebben. Ende de fauteurs van desen / men verstaet dat zijn de Graue van Lalaing ende Champaigny / Ten gheeft my gheen wonder / midts dat sy zijn de minst ghehouden in uwe Maiesteyt: metten cortsten / Heere / sy willen vry blijuen / ende leuen nae hen goetduncken. Ende hierom sullen sy te vreden wesen / dat den Turck Heere vanden lande comme worden. Ende nae den wech die sy nemen / soo salt de Prince van Orenge zijn / die welcke al tselfde is. Want hy heeft de Hauenen ghewonnen/ ende is hem op een nieuw wapenende ende sterck makende / ghelijck ick aen uwe Maiesteyt gheschreven hebbe / hy houdt oock Amsterdam beleeghert met eenighe sterckten/ ende Armeye / in vueghen dat hem sal moeten in zijnen handen opghenen. Dwelcke groot iammer is / hebbende dese Stadt soo ghetrouwe gheweest. De Staten hebben Borghers ghestelt int Casteel van Vtrecht / waer by men mach rekeninghe maecken dattet de Prince heeft/ inder vueghen / Heere / dat de saecken zijnde in sulcken staet / ende

die van herwaerts-ouer niet willende de Heere Don Jan ontfanghen totten gouvernemente / voor dat de Spaengiaerts gheheel sullen wt dese landen zijn / (de welcke souden moghen dienen tot eenighe remedie) uwe Maiesteyt aenmercke wat een pijne ende sorghe dat dit mach ende moet gheuen / ende oft wel soude te passe ghecomen hebben / tot dienst van uwe Maiesteyt datmen hier hadde ghelt ghehadt / om een eynde te maken van henlieden wt te roepen / ende sal sien tghene wat profiteren sal dit betrouwen.

Jck handele met dese Cooplieden / ten eynde dat sy my souden willen brieven gheuen / te betalen tot Milanen / met soo goeden termijn / dat uwe Ma^t. soude moghen besorghen de stoffe die daer van noode sal zijn: ende met de selfde soude ick willen dat ick mocht de soldaten doen vertrecken / henlieden versekerende in mijnen eygen naem / ende onder mijnen eedt / dat dese brieven sullen voldaen werden op zijnen tijt / ende dat de Cooplieden hier in niet en sullen eenighe stoffe doen / dan alleene de vornie / daer en is niemant die dat doen wil. Dit ghesien hebbende / ende dat alle de schade van deser sake ghelegen is / inde lanckheyt des tijts / ende dat gheen tusschen spreken / noch middel suffisant heeft gheweest om henlieden te persuaderen / dat sy my souden dese brieven gheuen / soo hebbe ick henlieden gheprеsenteert brieven te gheuen / op uwe Maiesteyt vande selfde sommen dat die henne zijn sullen / ende dat sy niet en sullen voldoen de ghene die sy gheuen sullen / voor dat sy de wete sullen hebben dat uwe Maiesteyt daer sal voldaen hebben henlieder correspondenten / op de brieven die ick senden sal vanden Heere Don Jan. Noch en hebben sy hier mede niet willen te vreden zijn / segghende / dat sy hen credit verliesen souden waert dat sy henlieder brieven gaven / ende naederhant die niet en betaelden op den tijt. Jck hebbe hen gheseyt datmen henlieder niet eysschen en sal / ende dat sy ghedincken souden / dat Constantin Gentil ghegheuen hebbende zijn credit voor dit quartier / hem gheprеsenteert gheweest hebbende datmen eerst de penninghen soude furneren ouer gune zijde / eer dat hy ghehouden was hier te betalen / datmen hem

hier

hier niet en heeft doen betalen / aenghesien dat hijt daer niet en hadde ontfanghen / ende alsoo en hadde hy gheen schade gheleden / ende zijn credit en was niet g'interesseert: alle dit en heeft henlieden niet moghen persuaderen / want sy en hebben gheenen lust om met uwe Maiesteyt te handelen / ende inder waerheyt sy hebben ghelijck. Ick en hebbe elders niet connen ghecrijghen wat interest oft winninghe dat ick gheprefenteert hebbe. Ten laetsten siende dese saecke buyten alle hope / ende sonder hulpe / ende in dien dat de Spaegniaerts niet en vertrecken wten lande / dat de saecken van herwaerts-ouer souden weder vallen in argher staet dan sy gheweest hebben / midts dat wy verloren hebben dese plaetse van soo grooten verlanghe / soo hebbe ick een ander middel voorts ghestelt / dwelck sommighe sal doen luysteren om te handelen / te weten / dat de ghene die ghehandelt hebben met wijlen de groote Commandeur / ist dat sy willen brieven gheven van hondert duysent Croonen / ick sal henlieden andere gheven / op de welcke uwe Maiesteyt sal betalen dese somme / ende het derde deel van tghene dat sy gheleent hebben den grooten Commandeur / waer van sy sullen voldaen zijn / ende gheadverteert wesen van henlieder Correspondenten / tot henlieder contentement / eer dat sy yet ter weerelt sullen verschieten: waer op ick mijn rekeninghe maecke te betalen tvolck van orloghe in brieven / ten eynde dat uwe Maiesteyt tijt hebbe om te doen besorghen ghereet ghelt in Italien / dwelcke altijts is tghene dat uwe Maiesteyt alder best te passe coempt / ende dan sal de schuldt van dese Coopliedeu blijven inden selfden staet daer hy nu is. Ende ist dat uwe Maiesteyt daer tghelt in specie niet en kan besorghen / sy sal henlieden moghen alsulcken bewijs doen tot henlieder contentement / dat sy moghen te vreden zijn van tghene dat wy hier sullen ghehandelt hebben: ende soo / al ist dat uwe Maiesteyt meer belast zijn demeynen / sy betaelt oock tghene datse schuldich is / want de leeninghen / ende besonder vande Coopliedeu / die metten Hove niet en heb-

en hebben ghehandelt / en moghen niet begrepen zijn in het Decreet / ende al waren sy daer in begrepen / dese saecken en zijn niet in sulcken terme / dat uwe Maiesteyt niet en soude behooren voor goet te houden alle maniere van handelinghe om te moghen gelt crijghen / voor een soo precisen noot / hoe excessijf of diere dat sy. Ende ingheballe dat dit uwe Maiesteyt niet aen en staet / soo mach sy ander dienaers seynden om te handelen tghene datter resteert / aenghesien dat zijn authoriteyt ende voorsienicheydt sal suffisant zijn om te repareren tghene dat my soude onmogelijck zijn. Ende uwe Maiesteyt sal verstaen / in dien men niet en volcoemt tghene dat wy sullen sluyten / dat wy dincken sullen / dat het is ons orlof ghegheven / ende dat wy daerom sullen vertrecken / ghelijck wy comen zijn / want nae dien dat uwe Maiesteyt ons gheen stoffe en gheeft / ende dat wy sonder die niet ghedoen en connen / soo en ist niet betamelijck dat wy hier langher blijven. Oock en sout niet betamen tot dienst van uwe Maiesteyt datmen hier ware sonder authoriteyt eñ sonder gelt / Guarde. etc. Wt Antwerpen den xxvij. van Meerte. 1577.

Vassael ende dienaer van uwe Ma[t].

Escovedo.

A LA S. C. R. M^d.
del Rey nueſtro Señor.

Carta del Secretario Eſcovedo de vj. de Abril, 1577.

S. C. R. M.

A 27. del paſſado eſcriui à V. Ma^d. lo que auia hecho haſta aquel dia deſpues fuy continuando à la platica de hauer dinero, y he tomado dos aſſientos, como me los han pedido los mercaderes, que en fin les ha hecho ſaltar el cebo que les puſe, y entiendo que ninguno dellos eſta mal à V. Ma^d. quando eſtuuiere entero ſu credito. Si V. Ma^d. manda complir las letras que han ſobre el treſoriero Ioan Fernandez tornara à reſtaurar aqui ſu credito: y ſi no es ſeruido dello, no quedara aqui modo ni forma para ſacar vn real de ninguna parte, ſino es hauiendole recibido primero. V. Ma^d. lo mire, y prouea, como coſa tan de ſeruicio, que con lo que aqui ſe han animado à rebellarſe, ha ſido con ver à V. Ma^d. ſin ningun credito: y ſi torna à cobrarle, yo aſeguro a V. Ma^d. que anden mas atiento.

El Fucar me hauia dado cinquenta mil eſcudos, y ſe contenta de eſperarme por ellos haſta que V. Ma^d. le pague alla, y que yo le prometa que lo hare de la primera prouiſion que viniere aora; ſea por mano de Tomas Millet, aora por la de qualquiera otro mercader, y es juſto que en ninguna manera aya falta. Maluenda tambien es buen credito en eſta plaça, y ſi cobra agora tendrale V. Ma^d. para otras coſas. El Hernando de Frias ceballos, es el que aqui mas ſe ſeñalo quando biuia el Comendador mayor en ſeruir à V. Ma^d. y tiene pecho, y tambien ſu reſpondiente Diego Pardo para negociar: y yo ſuplico à V. Ma^d. que de orden en todo caſo que ſe paguen ſus letras, que ſera gran negocio tornar à cobrar el credito. y yo no querria perder tan preſto el poco que tengo. Y tenga V. Ma^d. por bueno que de vna manera o de otra aya auido forma de cumplir con la gente; aunque he de tener hartas difficultades con ella, paraque ſe contenten con letras. Los Eſtados no han cumplido las que hauian de dar de ciento y cinquenta mil eſcudos, ni ayudan en nada, aunque fuy à Bruſelas à poſta à repreſentar al Conſejo de Eſtado, y Eſtados lo que les yua en ayudarme ſobre que les hize largos razonamientos. Pero eſtan tan tiuios

en amar à V. Mad. que no haran carrera à cosa q̃ lleue razon ni camino: ni veo que tienen hombre que los ponga en ello, tãto mas importa el credito. V. Mad. buelua para el. Cuya, &c. de Anueres à vj. de Auril. 1577.

Vassallo y criado de V. Mad.

Escovedo.

Ander brieven vande selfde Escovedo aen sijne voorseyde Maiesteyt vanden 6. April, 1577.

Aende S. C. R. Mat. vanden Coninck onsen Heere.

S. C. R. M.

DEn 27. vander voorleden maent hebbe ick gheschreuen aen uwe Mat. tghene dat ick tot dien dage toe gedaen hadde: daer nae hebbe ick ghecontinueert mijn practijcken om gelt te crijghen/ende tot dien eynde hebbe ick ghemaect twee partijen/ghelijc de Cooplieden my gheeyscht hebben/de welcke ick ten laetsten aen het aes doen comen hebbe dat ick henlieden ghepresenteert hebbe. Gheene van beyden/nae mijn goetduncken/sal uwe Mat. qualijck te passe comen als haer credit sal in zijn gheheel zijn. Ist dat uwe Mat. voldoet de brieven die sy hebbẽ op den Thresorier Jan Fernandez/haer credit sal weder vernieut zijn. Ende ist dat ghy daer mede niet en zijt ghedient/soo en sal hier gheen middel of maniere wesen om te moghen crijgen de weerde van eenen Real van wat zijde dat sy/ten sy datmẽ eerst tgelt ontfangen heeft/dat uwe Mat. dit ouerlegghe/ende daer in voorsie/als in een sake van soo grooten dienst/want tgene dat herwaerts-ouer den moet heeft ghegeuen om te rebelleren/dat is datmen uwe Mat. ghesien heeft sonder eenich credit/maer ist dat sy dat weder crijght/ick versekere uwe Mat. dat de saken hier sullen voorts gaen met meerder respect.

De Focker hadde my ghegeuen vijftich duysent Croonen/te vreden zijnde te toeven tot dat uwe Mat. hem daer betaelt/ende dat ick hem ghelone dat hy die hebben sal op d'eerste provisie die nu comen sal/tsy deur handen van Thomas Millet/of van

of van eenich ander Coopman wie dat ſy. De reden eyſcht dat
hier in gheen faute en ſy / Malvenda is oock een vande ghene
die dbeſte ghelooue hebben hier opde borſe / ende iſt dat hy nu
ontfangt tghene datmen hem ſchuldich is / ſoo ſal uwe Ma^{t}.
ghelooue hebben in ander ſaken. Hernando de Frias Ceual-
los is gheweeſt de ghene die binnen d'leven vande Comman-
deur / de notabelſte proeven ghedaen heeft tot dienſt van zij-
ne Ma^{t}. hy heeft moet tot de ſaecken / ſo heeft oock zijn mede-
gheſelle Diego de Pardo. Jck bidde uwe Ma^{t}. dat ſy in alle
ghevalle bevele dat de brieven betaelt werden / want dat ſal
een groot middel zyn om weder te crijghen credit / ende ick en
ſoude niet willen ſoo haeſt verlieſen tghene dat ick hebbe / hoe
cleyne dat ooc ſy / uwe Ma^{t}. wil oock int goede nemen de ma-
niere / dat ick by d'een of d'ander middel hebbe moghen crij-
ghen om den volcke van orloghe te voldoen / hoe wel dat ick
noch groote ſwaricheyt met henlieden ſal hebbē / om met brie-
ven te doen te vreden zijn / de Staten en hebben niet voldaen
tghene dat ſy gheuen moeſten / te weten hondert viftich duy-
ſent Croonen / noch en doen gheen hulpe in eenighe ſake / hoe
wel dat ick tot Bruessel gheweeſt hebbe recht wel te paſſe / om
henlieden te vertoonen / ende oock den Raet van State / hoe
vele dat henlieden daer aen gheleghen was aen my te helpen.
Daer op ick henliedē dede een ſeer lanck verhael / maer ſy be-
minnen ſoo flouwelijck uwe Ma^{t}. datſe hen niet ſeer haeſten
en ſullē tot eenige ſake die middel oft reden heeft / oock en ſien
ick niet een menſche die henlieden daer toe porret / ſoo veel te
meer dan iſſer aen gheleghen datmen credit weder crijghe on-
der de Cooplieden / ende dat uwe Ma^{t}. dat beſorge / Cupa / etc.
Wt Antwerpen den 6. van April. 1577.

Vaſſael ende dienaer van uwe Ma^{t}.

Eſcovedo.

A LAS S. C. R. M^d. del Rey nueſtro Señor.

Carta del Secretario Eſcovedo de vj. de Abril, 1577.

S. C. R. M^d.

EScriuo à V. Ma^d. en dos cartas lo que he hecho eſtos dias en materia de hazienda: en eſta dire lo que ay de mas de aquello, paraque V. Ma^d. con tiempo lo vaya preueniendo y proueyendo. Yo fuy llamado del Señor Don Iuan à Louayna, y hauiendo ydo, lo que queria, era communicarme ſi yria à Bruſeles, o no: porque el duque de Ariſcot, ſu hermano, y el Vizconde de Gante eran de pareſcer que lo hizieſſe: y Barlaymont que no fueſſe alli haſta ſer recebido, porque el conoſcia aquella gente; y ſçauia que ſi al principio no entraua con autoridad, nunca la cobraria: y aunque à mi me parecia que eſtando preſente alli, podria ayudar mucho al negocio, voluiendo à mirar las dañablas intenciones que alli ay en todos, ſegun que lo mueſtran en obras y palabras, me pareſcio que ſe deuia ſeguir antes el pareſcer de Barlaymõt, que el de los otros: y tanto mas que ſi va por bien el negocio, hauiendome yo deſpachado de aqui cõ el malo o bueno recaudo que lleuare à Maſtricht, acabare de deſpachar la gente: y ſalida eſtaran obligados â recebirle, y no tendremos que agradeſcer les: tambien me mouio a ſer del dicho pareſcer vna razon que no cure de expreſar; y es que no me aſeguro de que los dichos dan buen conſejo, y temo que encaminan lo que puede ſer à deſprecio y deſautoridad de ſu Alteza, y de V. Ma^d. y que lleuan la traça que les a dado el Principe de Oranges adelante: que es que partan entre ſi la tierra. Pero porche quando llegue hauia paſſado tan adelante el negocio de la yda que ſu Alteza auia llamado a Mos. de Heze, y elle hauia ofreſcido ſeguridad, y que le eſperaua en martes, acordamos q̃ Octauio y yo fueſſemos hablar al dicho duque, y al Vizconde de Gante, y que le dixeſſe yo que ſi ellos no eſtauan aſſegurados de que ſu Alt^a. hauia de ſer recebido por Gouernador, ſe miraſſe ſi era autoridad ſuya yr alli, y que para los negocios que ſe hauia de tratar, como ſobreuenia la ſemana ſanta, eſtauan auſentes muchos de los Eſtados, y que ya que conuenia ſe por que era mejor paſſada la Paſqua que ſe boluerian â juntar. Ellos replicaron que era bien conſiderado lo que yo proponia: pero que el negocio ſtaua muy adelante,

que

que si Mosr. de Heze auisaua que le esperauan, que no podia tornar atras, resoluio se que se despachasse el Marques de Haure, y que entendiesse del dicho Mosr. de Heze lo que auia propuesto, y como lo tomauan: y que si hallasse, que no se holgauan mucho con la yda que se alargaua, fuesse, y hallo que hauia diferentes parescceres, y con esto se dilataua la yda: y yo (como digo en otra carta) acabado esto, y dada quenta de lo de mas, parescio que fuesse a Bruçelas: hize lo, y propuse primero al Obispo de Lieja, y luego al consejo d'Estado, y con parescer dellos a los Estados largamente: y lo mejor que yo supe dezirselo la necessidad que hauia de que los Estados cumpliessen lo que estauan obligados, y de mas de aquello, por via de credito o de emprestado ayudassen a la salida, puesto auenturauan nada, que pusiessen cobro en esta villa; y al dicho Obispo y Consejo: dixe en particular que Champañy entendia que hazia diligencia por venir a ella con su Regimento, y que seria por inducimiento de algunos que lisongeauan, que se le dixessen que era aborescido general y particularmente, y que temiesse que si hauia perdido aqui la hazienda, podria perder la vida, y que yo era seruidor de su hermano, y desseaua que sus cosas huyesen d'inconuenientes, y que esto mismo le diria yo si me hablasse en ello, que diessen orden en pagar los Alemanes, o en soccorrer los en del tanto: y que pues que de parte de V. Mad. se yria cumpliendo lo capitulado por la suya no faltassen, y que no entraua en la capitulacion fortificar el Principe d'Oranges de nueuo al Sparendam, ni cortar los passos à Amsterdam, y quitarles su trato, y tratar de hauer à Vtrecht, y preuenir gente nueua, que aqui no se les pedia nada, sino lo mismo que ellos hauian ofrescido, que era la vbediencia de la Yglesia, y à V. Mad. y porque entendia que andauan algunos persuadiendo, que no creyessen que se hauia de cumplir nada de lo que se ofrescia, si à caso huuiesse alguno que en falta de fe à que creyesse palabras y no obras, que les hazia saber que si quisieramos guerra, no les entregaramos à Anueres, ni à Liere, ni les confiaramos la persona del Señor Don Iuan, que yo les asseguraua de nueuo, que las obras les hanian de racar mentirosos, que de nuestra parte ya el mundo veya lo que se hazia, y que pues tratauamos de su proprio bien que tenian obligacion à creernos. Dieron me grandes gracias de lo que yo particularmente trabajaua en su beneficio, y

promi-

promitierō lo que pudiessen. Cō esto me vine à esta villa, y aun no he despachado. Agora, Señor, dire à V. Ma[d]. que yo no veo obras ni palabras en ninguno que me den esperança que estos se han de sossegar, ni cumplir lo que han prometido, porque todo lo que se vee y que se oye, va encaminando à libertad de consciencia: y V. Ma[d]. lo tenga por cierto: y que es menester que juntamente con hazerse aqui todo que humanamente se pudiere por asentar esto, lo menor mal que se pudiere vea V. Mad. que se dara en caso que quieren poner en execution lo malo, oluidados de Dios y de V. Ma[d]. y bueltos à hereje.

Ay otra cosa que ha de reboluer esto, y es sus pretentiones particulares, los que estauan presos tienen para si que merescian lo q̃ se ha dado à los otros, y sobre esto haura escarapella entrellos: y esto si es cierto, como lo creo, lo de la libertad de consciencia, no esta mal à V. Ma[d]. por que los vnos accudiran à V. Ma[d] y en fin diuididos podremos mas facilmente reduzir los, y castigar con los vnos los otros. Si Francia pidiesse esta gente que se saca, ninguna cosa podria ser tan à proposito. V. Ma[d]. piense lo peor, y mande proueer lo que viere conuenir: y entiēda que si se viene à este termino, que se ha de lleuar differente camino del q̃ lleuo el Duque d'Alua, y Comendador mayor, que se a de proueer poca y buena gente, y no cargar de la q̃ sin seruir consume, y a cōsumido V. Ma[d]. Presto se vera lo que ay, y V. Ma[d]. sera auisado: buelua V. Ma[d]. por el credito, que cō el podremos reparar mucho, y sin el y sin fuerças vengan otros à trabajar otro pedaço, que el Señor Don Iuan le obedescera, y yo me contentare de ser de los oluidados, y que sean otros los consejeros y gouernadores: y esto es lo que yo hare: que del Señor Don Iuā tiene treinta años, no prometo nada à V. Ma[d]. sino que lo mas cierto sera si vee que V. Ma[d]. no le acude, segun lo que representa que ha menester, que se yra; ay quando menos lo pensara V. Ma[d]. y pues llego à dezirlo, crealo V. Ma[d]. y preuengalo con tiempo, aduertiēdo que este negocio no esta para curarle con buenas razones, sino con fuego, y con sangre: y que esto ha menester poder. Guarde, &c. De Anueres à 6. de Abril. 1577.

Vassallo y criado de V. Ma[d].

Escovedo.

Superscrip. A LA S. C. C. M.
el Rey nuestro Señor.

Aende S. C. R. Ma[t]. vanden
Coninck onsen Heere.

Brieuen van de Secretaris Escovedo, aen sijne voorseyde Maiesteyt.

S. C. R. M.

ICk hebbe geschreven aen uwe Maiesteyt by twee mijn brieven tghene dat ic dese daghen ghedaen hebbe in materie van ghelde / in dese sal ick haer spreken van datter meer is / op dat uwe Maiesteyt metter tijt daer in voorsie ende voorcome. De Heere Don Jan hadde my ontboden tot Loeuen / waer dat ick ghinck / tghene dat hy begheerde / was om met my te communiceren of hy nae Bruessel soude gaen of niet / want de Hertoghe van Aerschot / zijn broeder / ende de Borchgrave van Ghendt waren van advyse dat hijt doen soude / Barlaymont ter contrarie / dat hy daer niet en behoorde te gaen voor dat hy ontfanghen ware voor Gouverneur: Want hy kende daer tvolck / ende wist wel dat in dien de Heere Don Jan metten eersten daer niet binnen en quame met authoritept / dat hy die nimmermeer en soude crijghen / hoe wel dat my docht / dat hy daer teghenwoordich zijnde / soude moghen groote hulpe zijn tot de saecken / maer ten anderen aenmerckende hoe seere dat de meyninghen van alle de ghene die daer zijn / ghecorrumpeert zijn / ghelijck sy bewijsen in henlieder woorden ende wercken / soo was ick van advys datmen eer behoorde te volghen den raet van Barlaymont dan vanden anderen / daerom te meer / dat in dien de saken wel comen / ick hier mijn saecken ghedaen hebbende tsy wel oft qualijck / sal met het middel dat ick van hier sal moghen draghen tot Maestricht / een eynde maken van tvolck van orloghe af te verdighen / de welcke wech ghetrocken zynde / sy sullen hier schuldich zijn de Heere Don Jan te ontfanghen totten Gouvernemente / ende alsoo en sullen wy niemant erghens af behoeuen te dancken. Behalven dese hadde ick noch een ander reden / die my moveerde te volghen tvoorseyde advys / die ick nochtans niet en wil verclaeren / ende is / dat ick my niet en ver-

sekere

sekere dat de voornoemde goeden raet gheven / ende duchte
dat sy voorts brenghen tghene dat tot achterdeel soude mo-
ghen zyn ende teghen d'authoriteyt van zyne Hoocheyt / en-
de uwe Maiesteyt / ende dat sy hier in volghen den aenslach
die henlieden heeft ghegeuen de Prince van Orenge / ten eyn-
de dat sy dit landt onder henlieden souden moghen deylen:
maer als ick daer quam / men was alree soo verre ghecomen /
dat zyne Hoocheyt ontboden hadde mijn Heere van Heze /
die hem ghepresenteert hadde alle versekertheyt / ende dat
hy hem des dijnsdaechs soude verwachten / in vuegen dat wy
ons bedachten dat Octavio ende ick souden gaen spreken den
voorseyden Hertoghe / ende den Borchgrave van Ghent / en-
de hen segghen / dat in dien sy niet versekert en waren / dat
zyn Hoocheyt soude ontfanghen worden voor Gouverneur /
dat sy souden considereren of dat ware daer te gaen / metter
authoriteyt die hem van noode was / om de saken die daer te
tracteren waren / ghemerckt dat de goey weke voor handen
was ende vele vande Staten absent waren: Daerom in dien
men daer gaen moest / dat beter ware te vertoeuen tot nae
Paesschen / als een yeghelyck soude wederkeeren tot de Sta-
ten. Sy antwoorden my dattet ghene dat ick hen voorhielt /
wel bedacht was / maer dat de sake alree soo verre ghecomen
was / dat soo verre als mijn Heere van Heze de wete dede /
dat men zyn Hoocheydt verwachtende ware / dat die tselfde
niet langher en soude moghen wtstellen / in vueghen dat ghe-
resolveert wert datmen de Marquis van Haure soude schic-
ken nae Bruessel / om te weten van mijn Heere van Heze / tge-
ne dat hy voorghehouden mocht hebben / ende hoe dat hadde
ghenomen gheweest / ende in dien hem dochte dat zyt niet en
souden nemen voor goet / datmen de reyse soude wtstellen /
datmen soude moeten den dach houden / hy vondt diuersche
opinien / ende daer deur wert dese reyse wtghestelt. Aengaen-
de mijne persoone (als ick in eenen anderen brief gheschreuen
hebbe) dit volbrocht zijnde / ende rekeninghe ghegheuen heb-
bende vande reyse / men was van advijse dat ick soude reysen
nae Bruessel / ghelijck ick dede / waer dat ick voorhielt alder-
eerst den Bisschop van Luyck ende voorts terstont den Raet
van

van State / ende daer nae volghende henlieder advijs den Staten / met een lanck verhael soo ick best mochte / den noot die daer was / op dat de Staten souden volcomen tgene daer sy in verbonden waren/ende dat sy daer en bouen souden willen bystant doen of van leeninghe / of van credit / totten vertreck vanden crijschvolcke / aenghesien dat sy daer in gheen rijssche en droeghen / ende oock dat sy hen verseckeren souden van dese Stade : ende den voornoemden Bisschop / ende den Raet / seyde ick int particulier / hoe dat ick vernomen hadde dat Champaigny zijn neersticheyt dede om met zijn regimẽt te comen in dese plaetse / ende dattet was deur inductie van sommighe flatteerders / om datmen hem seyde / dat hy daer qualijck ghewilt was int generael ende particulier / ende dat hy vreesen mocht / in dien hy hier zijn goet verloren hadde / dat hy daer oock soude moghen dleven verliesen / dat ick was dienaer van zijnen broeder / ende begheerende dat hy niet en soude vallen in eenich ongheval / iae dat ick hem dit selue soude segghen / waert dat hy my daer af sprake. Voorts dat sy souden willen orden stellen om de Duytschen te betalen / of van soo vele henlieden bystant te doen. Ende aenghesien datmen van weghen uwe Ma^t. was volbringhende tghene dat geaccordeert was / dat sy oock van hunder zijden niet en souden willen in ghebreke zijn / maer dat het accoort niet in en hielt dat de Prince van Orenge op en nieuw soude Sparendam sterck maken / noch dat hy oock die van Amsterdam soude de passagien sluyten / benemende henlieder traffijcke / oock dat hy tracteerde om Vtrecht te hebben / hem seluen voorsiende van versch crijschvolck / ende datmen hier in den Staten niet en was eysschende / dan tselfde dat sy gheprẽsenteert hadden / te weten / de ghehoorsaemheyt der Kercken ende uwer Ma^t. Ende om dat ick verstont datter sommige persuaderende waren / dat sy niet en souden ghelooven datmen eenighe saecke soude volcomen van tghene datmen henlieden presenteerde / ingheualle datter yemant ware soo lichtveerdich van gheloove / dat hy eer woorden dan wercken gheloofde / dat ick hem wel wilde verclaeren / dat by al dien wy hadden de orloghe willen hebben / wy en souden hen gheensins gelevert hebben

 Antwer-

Antwerpen noch Liere / noch wy en souden henlieden niet betrout hebben den Heere Don Jan / ende dat ick hen sop en nieuw verseker de / dat de wercken hen souden loghenachtich maken. Van onsent weghen alle de werelt sach alree tghene dat wy deden / ende nae dien dat wy tracteerden van henlieder eyghen welvaert / dat sy ons oock schuldich waren te ghelooven. Daer op hebben sy my seere ghedanckt van tgene dat ick particulierlijck tracteerde tot henlieder voordeel / ende geloefden te doen alle tgene dat sy vermochten. Daer mede ben ick ghecomen in dese stadt / ende tot noch toe en hebbe ick niet wtgherecht. Nu / Heere / sal ick segghen uwer Ma^t. dat ick niet en kan sien iae in niet een / woorden of wercken die my souden hope gheuen dat dit volck hen soude te vreden stellen / of volbringhen tghene dat sy gheloeft hebben / want al tghene datmen sien ende hooren mach / street hem tot de vryheyt van conscientie / dwelcke uwe Ma^t. mach voor seker houden / ende dat van noode is met eenen / datmen hier doe alle tghene dat goedertierlijck mogelijck sal zijn / om dese saken te stillen met d'minste quaet dat moghelijck sal zijn. Uwe Ma^t. ouerlegghe watter sal te doene zijn / ingheualle dat sy tquaet ter executie willen stellen / verghetende Godt ende uwe Ma^t. ende wederkeerende totter ketterye.

Daer is een ander sake die dit sal moghen wederbrenghen / te weten / henlieder particuliere pretensie / de ghene die ghevanghen waren bevinden dat sy weerdich zijn tghene dat den anderen ghegeuen is ghe weest / ende hier op sullen sy malcanderen pluchayren / in dien dit seker is / ghelijck ick ghelooue / so en sal de vryheyt van consciëtie die sy pretenderen / uwe Ma^t. niet qualijck te passe comen / want d'een partye sal haer schicken by uwe Ma^t. ende zijnde allso ghedeelt / so sullen wy dies te gemackelijcker mogen meester worden / ende castijen d'eene deur die ander. Waert datmen in Vranckerijck begheerde tvolck dat nu hier wt trect / daer en soude gheen saecke beter moghen te passe comen. Uwe Ma^t. mach tquaetste dincken / ende doen prouisie maken van tgene dat haer sal dincken van noode te zijn / maer dat sy verstae in dien men daer toe moet comen / datmen eenen anderen wech sal moeten nemen dan

de

de Hertoghe van Alue/ ende den grooten Commandeur ghenomen hebben / want men sal moeten besorgen eenen cleynen hoop volcx die goet zijn / ende hem niet belasten met de ghene die verteeren sonder dienst te doen / ende uwe Ma^t. verteert hebben. Men sal seer corts sien tghene datter af is / waer af uwe Ma^t. sal gheadverteert worden / uwe Ma^t. drage sorghe om te onderhouden zijn credit/ want daer mede sullen wy vele moghen verhalen, ende sonder dat / ende sonder macht/ datter dan andere comen om hier oock haer deel aen te wercken/ want de Heere Don Jan sal v ghehoirsaem zijn / ende ick sal te vreden zijn te wesen vande ghene diemen sal vergeten hebben/ende dat andere de Raetsheeren ende Gouverneurs zijn/ ende dat is tghene dat ick doen sal. Aengaende de Heere Don Jan / hy is dertich iaeren oudt/ick en wil uwe Ma^t. niet ghelouen / dan dattet sekerste sal wesen / ist dat hy siet dat uwe Ma^t. hem gheen bystant en doet / achtervolghende tgene dat hy vertoont van doene te hebben / dat hy sal vertrecken / als uwe Maiesteyt minst daer op dincken sal. Ende nae dien ick soo verre come van dit te segghen / dat oock uwe Maiesteyt dat gheloove / ende metter tijt voorcome / adverterende dat dese saecke niet en sal ghenesen worden deur goede middelen / dan duer vier ende bloetstortinghe / ende datmen daerom daer in voorsien moet. Onse Heere beware/etc. Wt Antwerpen den 6. van April. 1577.

Vassael ende dienaer van uwe Ma^t.

Escovedo.

Brief vanden Heere Don Iean aen sijne Maiesteyt vanden 7. April. 1577.

A LA S. C. R. M^d.
del Rey mi Señor.

S. C. R. M.

AYer recibi la carta de V. Ma^d. de los 14. del passado, y con ella la pena y contento que es razon de saber à vn mismo tiempo la indispusicion, y mejoria de V. Ma^d. doy infinidas gracias à Dios por ello, y à el plega dar à V. Ma^d. la salut y larga vida que yo desseo, y todos tenemos menester.

Beso à V. Ma^d. las manos por la satisfacion que muestra de lo q̃ he hecho hasta concluyr la paz. Por lo que despues he escrito, y lo que agora escriuo en esta otra carta avra V. Ma^d. visto, y vera lo que se a passado y passa, y el estado en q̃ quedã estos negocios, asegurese V. Ma^d. que si paciencia y sufrimiẽto ha de curar esta llaga, que sanarase ya por forçar tanto mi condiciõ no venga à enfermar, o el acudir al natural de hõbre, no me fuerça à otra cosa: pero veo q̃ hasta agora haze poco effeto esta medicina, y no se el q̃ hara adelãte. yra se por este camino, pues ya no se puede tomar otro, y no quedara diligencia por hazer para atajar los daños que se anteueen y procurar los bienes que 37. no asoman, sin perdonar à cosa que à mi toque. El cumplimiento de lo que Escouedo ha capitulado, y la prouision de dinero que pido, es la principal sustancia con que ha de conualezer este cuerpo, y asino puedo dexar de supplicar vna y muchas vezes à V. Ma^d. mande que en ello no aya falta.

Auiendo considerado que para conduzir este exercito à Italia, era necessario nombrar vna cabeza à quiẽ todos obedeciessen ordiné al Secret^o. Iuã de Scouedo, q̃ tratasse con el Consejo de guerra q̃ se juntaua en Anueres, quien les parecia que fuesse esta, y despues de auer dado y tomado sobre a quien tocaua, y visto q̃ aunque algunos dezian q̃ à Don Alonso de Vargas, por el cargo de la Cheuall^a. Iulian Romero se resoluio en q̃ el no yria su orden, porque siendo Maestro de Campo auia sido Don Alonso su soldado: y Valdez dixo que tã poco el yria debaxo de su gouierno. Les parecio que para quitar inconuenientes, seria expediente nombrar al Conde de Mansfeld, con lo qual me conforme yo, entendiendo quan resolutos estauan estos dos Maestros de Campo, y aun otros

en no

en no yr de baxo de Don Alonso, y viendo que no era tiempo de desgustarlos, ni de hazerles fuerça por el grande inconueniente q̃ fuera, para la salida de la gente de Anueres y Liera, y para lo de mas, que se podia offrecer: y que para euitar que no succediessen desordenes en el pays de Lucembourg, y los de mas por donde auian de passar, seria mas à proposito el dicho Conde, y assi teniẽdo fin al solo el seruicio de V. Mad. le nombre, ha se agrauiado tanto Don Alonso, y quexase tan à banderos desplegadas de mi, que creo llegaran las quezas à V. Mad. à quien me ha parecido aduertir de lo que ha passado para que lo tenga entendido: y aunque en esto se ha mostrado impaciente, yo no me he marauillado dello: antes me ha pesado de q̃ la ocasion de desgustarle, aya sido tan forçosa: porque le quiero, y estimo mucho que de mas de auer seruido tãtos años, y tan señaladamente, como V. Mad. deue estar informado, y entẽdera de los que le han visto, y ser su persona de tanto seruicio, certifico à V. Mad. que es cosa estraña lo que todos dizen de la limpieza y Christianidad con q̃ ha procedido siempre: podria ser que con la pasion escriuiesse à V. Mad. alguna libertad como lo ha hecho à mi, y suppco. quan encarecidamente puedo à V. Mad. que en tal caso non solo la dissimule, pero le regale favoresca, y haga la merced que tã merecida tiene, que la recibire, yo por tan propria como si fuesse para mi mismo: y no sera menor la que V. Mad. me hara en darle à entender el officio que por el he hecho, y que le ha sido frutuoso, para que salga de la opinion que ha concebido. Sancho d'Auila, el Coronel Mondragon, el Capitan Montesdoca, el Coronel Verdugo, el Castellano Franco. Hernandez de Auila, y otros que tenian cargos en estos stados, han sentido en gran manera dexarlos, sin que se entienda la merced que por ellos y sus seruicies se les ha de hazer: y ponen lo en punto de honrra. yo les he aplacado con asegurar los que en Lombardia la hallaran, y ordenar que entretanto o hasta que V. Mad. mande otra cosa, les corran sus sueldos, de que doy auiso à V. Mad. para que lo tenga entendido, y le suppco. de nueuo quan encarecidamente puedo por estos hombres: y por toda la de mas gente lo mismo que con Roderigo de la Concha scriui, que cierto importa mucho al seruicio de V. Mad. Cuya, &c. De Louayna, à vij. de Abril, 1577.

Wyder hant van zijne Hoocheyt.

Iunto con sçauer la indispusicion supe tambien la mejoria y salud con que V.Mad.quedaua, y doy infinitas gracias à Dios nuestro Señor, que pude perder el cuydado quando vi tanta ocasion de tenerle. Con todo Señor supco. quanto puedo à V.Mad. que mãdese me despache muy à menudo con las nueuas de su salud: porque quien tanto la dessea y tiene menester no puede aquitarse con vna sola nueua de su mejoria: de la Dios à V.Mad. como conuiene à todos, y entre todos à mi señaladamente. A Cuncha quedo esperando con tan gran desseo, que no se si a de acabar de llegar aca: traygale nuestro Sr. con bien, y con las nueuas que yo le supplico. Amen.

D. V. M.

Hechura y mas humilde seruidor, que sus reales manos besa, Don Iuan d'Austria.

Brief van sijn Alteze aenden Coninck vanden 7. van April, 1577.

Aende S. C. R. Mat. vanden Coninck onsen Heere.

S. C. R. M.

Ick hebbe gister ontfanghen eenen brief van uwe Mat. vanden 14. vander voorleden maent / ende met die de droefheyt ende vruecht die de reden was eysschende / de wete hebbende op eenen tijt / vande siecte ende beteringe van uwe Mat. waer af ick Godt seer loue ende dancke / ende bidde hem / dat hem ghelieue uwe Mat. te verleenen de ghesontheyt ende lanck leuen / dat wy alle van doene hebben.

Ick cusse de handen van uwe Mat. om het contentement dat sy toont van tghene dat ick ghedaen hebbe totten sluyten toe vanden pays / By tghene dat ick ghescreuen hebbe ende nu teghenwoordich schrijue in desen anderen brief / sal uwe Mat. ghesien hebben ende sien tghene datter ghepasseert is

ende ghebuert / ende in wat staet de saken hem vinden / dat sy haer versekert houde / dat in dien patientie dese wonde ghenesen moet / datse ghenesen sal / ten sy dat ick deur so seere te forceren mijn conditie niet sieck en werde / of dat de natuerlijcke ghenegentheyt vande mensche my niet en forcere tot een ander sake. Maer ick sie dat tot nu toe / dese medecijne luttel effect doet / ende en weet niet tghene datse voorts doen sal / men sal desen wech houden / aengesien datter gheē middel en is om eenen anderen te nemen / ende men sal oock gheen neersticheyt laten te doen om den wech te ondergaen den ongheuallen die voorsien werden / ende tgoet te beneerstighen dat hem noch niet en baert / sonder eenighe sake te sparen. De reste van tgene dat Escouedo ghesloten heeft / ende de prouisie van ghelt die ick eyssche / is de principale substantie / met de welcke dit lichaem moet ghenesen worden. Aldus so en kan ick niet ghelaten uwe Maiesteyt eens ende meer reysen te bidden / dat sy bevele dat hier in gheen faute en sy.

Ouerleyt hebbende / dat om dit heyr in Italien te leyden / van noode was een hooft te noemen / dien sy alle souden onderdanich zijn / soo gaf ick last den Secretaris Jan Escobedo / dat hy soude tracteren metten Raet van orloghe / die haer vergaderde binnen Antwerpen / wien dat henlieder docht datmen hier toe behoorde te kiesen / ende nae datter ghedisputeert was wien dat toebehoorde / ende ghemerckt dat sommighe noch seyden dattet behoorde te wesen Don Alonse de Vargas / om dat hy den last hadde vande ruyterye / Juliaen Romero verclaerde dat hy niet en wilde trecken onder zijn bevel / want wesende Maistre de Camp / soo hadde Don Alonse zijn Soldaet gheweest. Valdez seyde tselfde / dat hy niet en wilde trecken / onder zijn gouvernement / ende hem docht dat om alle ongheuallen te verhueden / nut soude wesen te noemen de Graue van Mansfelt. Ick hebbe my daer toe ghevoecht verstaende hoe seere dat dese twee Maistres de Camp / ghere solveert waeren / ende meer andere van niet te willen trecken onder Don Alonse / ende siende dat gheen tijt en was om henlieden te verbitteren noch oock te forceren / om tgroot inconvenient dat dit soude

gheoir-

gheoirsaeckt hebben int wttrecken vande ghene die binnen Antwerpen ende Liere waeren / ende oock voor de reste dat hem presenteren mochte / ende om te verhueden datter gheen ongheregheltheyt en soude naevolghen in dlandt van Luxemborch / ende ander / daer lancs sy passeren moesten / wesende de Graue de ghene die daer best soude toe dienen / gheenen anderen last hebbende dan den dienst van uwe Maiesteyt / ick hebbe hem ghenoemt. Don Alonse heeft dat soo seer qualijck ghenomen en claecht soo wttermaten seere ouer my / met wtghestrecte vendelen / dat ick meyne dat tselfde sal comen tot uwer Maiesteyt / aen de welcke my heeft ghedocht te behooren de wete te laten van tgene datter gepasseert is / ten eynde dat zijt verstae / ende hoe wel dat hy hem hier in heeft ghetoont onpatientich / het en heeft my gheen wonder ghegheuen / maer my is leet gheweest dat d'oirsaecke om hem te verbitteren / soo ghereforceert heeft gheweest / want ick beminne ende achte hem seere / om dat behalven dat hy soo veel iaeren ghedient heeft / ende soo treffelijck / ghelijck uwe Maiesteyt daer af behoort gheinformeert te wesen / ende verstaen sal vande ghene die hem ghesien hebben / ende dat zijne persoone soo grooten dienst heeft ghedaen / soo certificere ick uwer Maiesteyt dat een seer wonderlijcke sake is van tghene dat alle man seght / vande eerbaerheydt ende religie die hy altijts heeft gheobserveert / het soude moghen gheschien dat hy wt passien schrijven soude aen uwe Maiesteyt met eenighe vrijheyt / ghelijck hy aen my ghedaen heeft. Ick bidde uwe Maiesteyt soo vriendelijck als my mogelijck is / dat ghy in dese saecke niet alleene deur de vinghers siet / maer hem vriendtschap ende ionste bewijset / ende hem beschenckende zijt ghelijck hy soo seere verdient heeft / want ick sal dat nemen voor soo eyghen / al oft mijn eyghen persoone ghedaen ware / ende en sal oock niet minder wesen de ghene die uwe Maiesteyt my doen sal / met hem te verclaeren den dienst die ick hem doe / ende datse hem profijtelijck sy / op dat hy late varen d'opinie die hy gheconcipieert heeft. Sancho d'Auila / de Coronel Mondragon / de Capiteyn Montesdocca / de Coronel Verdugo / de Casteleyn Francisco

Hernan-

Fernandes d'Auila/ ende ander/ die beuel hadden in dese landen/heb-ben seer qualick te vreden ghe weest die te verlaten sonder te wetē wat beseenckinge dat henlieden ende hen dienaers sal moeten gedaen wer-den/ende stellent in een point van eere. Jck hebbe henlieden te vreden gestelt / mits hen verseckerende dat si die vinden sullen in Lombardie/ ende hebbe g'ordonneert dat daer en tusschen / of so lange tot dat uwe Maiesteyt sal beuelen iet anders/hen gagien henlieden sullen loopen/ waer af ick uwe Ma^t. aduertere/ ten eynde sy dat mach weten/ haer wederom biddende so vriendelick als my mogelick is/ voor dese mannē ende voor dit ander crychsvolck / tselfde dat ick ghescreuen hebbe met Rodrigo de la Cuncha/want voorwaer daer is veel aen geleghen tot-ten dienst van uwe Maiesteyt de welcke/ ꝛc. Wt Loeuen den vij^sten. van April M.D.LXXvij.

Dit is gheschreuen byder hant van syne hoocheit.

Jck hebbe verstaen de siecte / ende met eene de beteringe ende ge-sontheyt van uwe Ma^t. waer af ick Godt onsen heere wttermaeten seer dācke/om dat ick hebbe mogen verliesen de sorge/ als ick so groote orsake sach van die te hebben / met al dat / heere so bidde ick so seere als my moghelick is uwe Ma^t.dat sy belaste dat men my int lange ad vertere van haer gheśontheyt / want de gene die de selfde so seere be-geert/ende van noode heeft/en can hem niet te vreden stellen met een enckel tydinge van v ghenesen. Godt wil die uwe Ma^t.verleenen/ge-lijck een yeghelick van doene heeft/maer onder al ick seer sonderlinge. Jc verwachte Cuncha met so grooter begeerten/ dat ick my seluen nz en can laten duncken dat hy hier behoort te comen. Onsen heere die wil hem met liefue hier wederbrenghen / ende met de tijdinghen daer ick hem om bidde. Amen.

Van uvver Ma^t. de alder ootmoedichste dienaer
Don Iuan d'Austria.

Brieuen vanden heere Dõ Iean aen zijne Mt. vanden 7 April 1577.

A LA S. C. R. Md.
del Rey mi Señor.

S. C. R. M.

COn Franco. de Santiago que partio de aqui por la via de Nantes à los 27. del passado, auertiré a V. Md. del estado, en que hasta aquel dia quedauan estos negocios, y en el siguiente embie el duplicado por la de Italia. Despues aca ha ydo el Secreto. Escouedo buscando formas y modos para cumplir con la caualleria y infanteria que queda por pagar: y como el credito de V. Md. es tan acabado, y la sustãcia destos mercaderes cõ quien se hauia de negociar tan cõsumida à causa del Decreto, y de las alteraciones del pays, ha hauido grandissima difficultad en hallar lo que se pretendia. Pero en fin a podido tanto su buena diligencia, que ha hecho los assiẽtos, que V. Md. mandara ver, que es vltimo remedio que se ha hallado en esta necessidad y el que no creo que hallara otro que no fuera Escouedo: porque como à hombre de bondad y verdad han dado credito à sus palabras. Y sea V. Md. cierto que se ha de estimar en mucho lo que ha negociado segun esta plaça, y segun estan todos lastimados y escarmentados. Si V. Md. quiere restaurar su credito, y que aya quien le sirua en las necessidades que aqui se podran ofrecer, en su mano esta, cõ mandar cumplirlo que agora se ha capitulado, conforme à los recaudos mios que lleua este correo, y en esto suplico yo V. Md. con el encarecimiento que me obliga su seruicio, no aya falta: porque si la ay, faltara todo lo que en el conuiene, y yo quedare tan impossibilitado para accudir al mismo seruicio, que no se puede esperar cosa buena. Mire V. Md. que le va mucho en gozar desta occasion para redimir su credito, donde tanto le importa tenerlo: y que si la pierde, no solamente le acabara de abandonar, pero sera causa que los soldados viendose engañados se paguen de su mano, donde quiera que estuuieren, que gente es que no durara de hezerlo segun son determinados, y el descontento con que salen. Y esto considere V. Md. de quanto inconueniente y desseruicio suyo sera de qualquier manera que suceda. Por amor de Dios, Señor, que V. Magd. no lo permita, ni de lugar al daño que de aqui puede redundar, que sera grandissimo para todo, y muy difficil de

remediar

remediar. Y no se fie V.Ma^{d}. en que esta gente se aya de satisfazer de palabras: porque sera por de mas y el faltarla que aqui se da alos que lleuen poliças, para essos Reynos, o para Italia de lo que alcançan de sus sueldos, sera para ellos de tãta indignaciõ, que bastara a acabarlos de desesperar, y por otra parte de tã mal exemplo para toda la milicia, que viendo que yo les he burlado tendran justa causa de no fiarse de nadie. A todo lo qual añado, que la caualleria es buena parte de Italianos, que en qualquiera de los Estados, que V.M^{d}. tiene en Italia, pueden hazer mucho daño en los animos de los suditos dellos: que segun estan descontentos y agrauados, oyran de buena gana qualquier platica que toque en 147 . loqual a mi juyzio, es de mucha consideracion. Y el remedio sera que los que digo sean pagados y satisfechos para que no les quede causa de pensar en vengeança : y no se tengan en poco, por dezir que es gente baxa, pues aqui ha mostrado la experiencia lo que puede con vn pueblo apassionado qualquiera que haura sabor de su paladar. Y por esso suplico de nueuo à V. Magestad mande, que por ningunna cosa se dexe de cumplir lo que aqui se ha tratado y capitulado, que de mas, de que, como digo, es lo que verdaderamente conuiene à su seruicio, recibire yo en ello particular merced: y sobre todo me remito a lo que el Secretario Escouedo escriuera à V.M^{d}. Y porque todo esse dinero se consume con la gente. Y para pagar los bargelts de la caualleria, y infanteria Alemana, que se hauia preuenido lo que se deue al Estado de 153. que ha prestado para los reytres, à los Ingleses pensionarios, y entretenidos naturales, ni para espias y intelligencias, que agora mas que nunca son menester, gastos de correos secretos, y el ord^{o}. de mi casa que es excessiuo por la esterilidad grãde que ay de todas las cosas; ni para ninguna otra, de muchas que en estos principios aura, à que no se podra acudir con la hazienda deste patrimonio, por estar tan consumido, ni conuiendra que se haga por el secreto : no quedan veynte mil escudos, ni forma de donde sacar vn Real. Suplico a V. Magestad, me mande proueer de vna buena suma, y que sea con gran breuedad : porque cierto yo anteueo, que me he de ver en mucho trabajo, y de qualquier manera asseguro à V.Magestad, que se ha de cumplir con los que se han fiado de mi palabra, aunque sea enttegandoles mi letra por no faltar à la

 obligacion

obligacion della: y porque assi conuiene al seruicio de vuestra Mag^{d}.

De lo que toca à la reducion y quietud destos Estados, no puedo asegurar à V. Magestad cosa cierta, ni que de la paz hecha se aya de sacar el fruto que se esperaua: porque el Principe de Oranges continua el fortificar à gran furia en Olanda, y Zelanda. La Reyna d'Inglatierra le incita, y haze gran fuerça à no passar por lo capitulado, y para ello le ofrece todo su poder: la mayor parte de los Estados esta à su deuocion, los vnos por querer, y los otros por ser engañados destos, y aqui entra casi todo el pueblo: à los que dessean gozar de la merced que V. Magestad les haze, que son los menos, les parece que en acetarla hazen todo lo que les toca, y estan con tanpoco animo, que no haran demonstracion señalada, y quando bien se quieren señalar, abra vna gran confusion y scisma entre todos, para el dia que salieren los Españoles: los vnos por que sea admitido al Gouierno, y los otros por estoruarle. Y porque (como tengo dicho) los primeros no tienen brio y si sucediere que los otros echassen mano de mi, perdirian de todo punto el animo, y no abra ninguno que se ose menear.

Voy pensando de ponerme en algun lugar mas seguro, que este de donde puede acudir à los negocios; porque estando en saluo todauia creo que aura muchos, que se declararan por V. Magestad, si ya no me enganan sus palabras y demostraciones: y en esto se va pensando agora, no me he quedado, ni queda otro oficio por hazer para ganar voluntades, y dar a entender a los Estados lo que les conuiene: pero veo que hasta agora es todo predicar en desierto: yre cõtinuãdo lo mismo, y de lo que sucediere, auertire vuestra Magestad.

Ya tengo escrito à V. Mag^{d}. quan desdeñados estan los Alemanes, y como temo que se ha de perder a remate el credito, que V. Mag^{d}. tenia con esta nacion: digo agora lo proprio, y que veo muy cerca de suceder esto: porque los Estados no han hecho, ni haran con ellos cosa que les este bien: antes les procuraran todo el daño que pudieren, y con esta va la vltima carta que me hã escrito, por laqual vera vuestra Magestad quales estan, y lo que se puede temer algun grande inconueniente, yo no se ya que dezir à gente tan desengañada de palabras,

creo

creo que ſera bien V.Mageſtad eſcriua a eſtos Coroneles, moſtrando mucho agradecimiento de ſu lealdad y ſeruicios, y aſegurandoles que tendra quenta de hazerles merced, y que tras deſto ſe vaya penſando en ponerlo por obra : porque ſi ſalen de los eſtados con mala ſatisfacion, que agora con tanta razon tienen, V.Mag^d^.crea ſin duda, que acabara de perder eſta nacion , y à eſte propoſito acuerda lo que antes de agora he eſcrito, que el Arçobiſpo de Coloña, Duque de Brunzuick y otros que han ſeruido eſtan deſdeñadiſsimos: y ſi no ſe cumple con ellos, no ay que hazer caudil de ſu amiſtad : y ſi eſtos que han eſtado firmos en ello, y en el ſeruicio de V.M^d^. ſe retiran con juſta cauſa de quexa, quedara eſto rodeado por todas partes de enemigos: conſiderelo V.Mageſtad, y prouea lo que mas conuiene à ſu ſeruicio.

El Conde de Mansfelt me dize, que ha embiado à V.M^d^.vnos memoriales ſuyos, y que haſta agora no ſabe que ſe aya tomado reſolucion ninguna ſobre ellos : y parecele que en eſto no ſe correſponde à ſus ſeruicios. V.M^d^. ſabe quales ſon , y q̃ no tiene aqui otro hombre de ſu eſtado. Y yo digo, que ſi es juſto tenerlo contento, es tambien muy neceſſario, y aſsi ſuplico a V.M^d^.que, pues haze merced a los malos, porque no ſean peores, la haga a los buenos porque ſeã mejores: porque ſino aquellos quedaran vfanos de ver que les vale ſu malicia, y eſtos otros deſanimados de lo contrario, y los que hã de venir prouocados à ſeguir la opinion de los que contra juſticia y razon preualecen. Y por ſer eſte punto de tanta cõſideracion deſſeo por lo q̃ deuo al ſeruicio de V.M^d^. que a los que lo merecen, no ſe niege lo que ſe da a los que ſerian degnos de exemplar caſtigo , y que la merced que ſe les huuiere de hazer, ſea con breuedad, que eſta es vna de las partes que la haze parecer mayor: y aſsi ſuplico a V.M^d^. ſe mande reſoluer luego con el dicho Conde, y aduertirme de lo que ſera ſeruido que ſe haga con el, que en ello la recibire yo muy particular de V.Mageſtad Cuya, &c.De Louayna a vij.de Abril, 1577.

Byde hant van zijne hoocheyt.

Suplico à V.M^d^.quanto lo demãda ſu miſmo ſeruicio, que ſe cumpla luego eſto, pues no tiene eſte cuerpo otro remedio qu'el cortarlo dañado del, lo qual ſea de hazer agora haziendo la prouiſion que

suplico de nueuo: porque si esta falta, nò quedara cosa en pie, y aun entre tanto es bien menester, que ayude Dios a lo presente.

D. V. M.

Hechura y mas humilde seruidor que sus Reales manos besa:

Don Iuº. de Austria.

Briefuen van sijne hoocheit aenden Coninck vanden 7. April.

Aende S. C. R. Ma^t. vanden Coninck onsen Heere.

S. C. R. Ma^t.

Ick hebbe uwe Maiesteyt laten weten den xxvij. vander voorleden maent deur Francisco Santiago / die van hier reijsde nae Nantes / vanden staet daer in dat de saken van herwaerts ouer tot nu toe waren. Des ander daegs hebbe ick gesonden het dobbel van dien deur Italien. Daer naer heeft de Secretaris Escouedo gaen al sockende de middelen ende manieren om te voldoen de Ruters ende Knechten die noch te betalen waren / ende so het credyt van uwe Ma^t. so verre gecomen is / ende tgoet vande Coopliedén met d'welck te handelen was / so seere ten eynde / so deur het decret / als deur de alteratien vanden lande / daer is seer groote swaericheit geweest om te vinden tgene datmen pretendeerde. Maer de groote neerstichete heeft ten laetsten so vele gedaen / dat hy gemaect heeft de partie die uwe Maiesteyt beuelen sal dat men sie / de welcke is de laeste remedie die men heeft geuonden in deser noot / ende de gene die nae mijn opinie / geen ander en soude geuonden hebben dan Escouedo / want men heeft sijn woorden ghelooue ghegeuen / als eenen man die goet ende waerachtich is / ende uwe Maiesteyt mach wel versekert sijn / dat men behoort groottelicx te achten tgene dat hy heeft gehandelt / gemerct den staet daer in dese borse haer is vindende / ende nae dat sy alle beschadicht ende verscout sijn. Ist dat uwe Maiesteyt sijn geloone wil weder crigen / ende datter iemant is die haer wil dienen inde nootsakelichedẽ die hen haer

souden

souden mogen presenteren tselfde staet in handen van uwe Maiesteyt/ doende volcomen tgene dat men nu heeft getracteert / achteruolgende mijn ordonnantie die dese post is dragende ende bidde uwe Maiesteyt so seere als my moghelijck is/dat hier in gheen faute en sy / om des wille dat sijnen dienst my daer toe verbynt/ want in dien datter eenige is / alle tghene dat ons daer toe sal van noode sijn/ sal ons gebreken/ ende ick sal blijuen so machteloos om te helpen ende bystaen den selfden dienst/datter niet goets af te hopen en sal sijn . uWe Maiesteyt behoort wel te ouerwegen / dat haer seer grootelicx aen gelegen is te genieten dese oirsake om weder te crigen sijn gelooue / gemerct datter haer so veel is aengeleghẽ tselfde weder te hebben/ ende ist dat sijt verliest/so en sal dat niet alleene gheheel verlorẽ blyfuen/maer sal een oirsake sijn dat de soldaten vindende hen seluen bedroghen / sullen hen seluen betalen / tsy waer sijt vinden. Want si sijn een volck die hen gheen sake en sullen ontsien te doen nae tghene dat sy voorgenomen hebben/ ende d'emurede daermede dat sy vertrecken . Dat uwe Maiesteyt aenmercke wat een scade ende ondienst dat hem sijn sal / in wat manieren dat oock vergha. Jck bidde v Heere deur de liefde Gods dat uwe Maiesteyt niet en consentere noch middel en geue tot de scade die hier wt mach comen / de welcke de meeste sal sijn de voor alle saken/ die men sonde moghen achten/ ende de swaerste om te remedieren. Want uwe Maiesteyt en darf haer niet verseekeren dat dit een volck is om hem met worden te laten betalen / want dat ware gerekent sonder sinen weert : ende in gebreke te wesen van tgene datmen ghelooft heeft den ghenen die van hier wisselbrieuen draghen op die Conincrijcken / oft op Jtalien/ van tgene datmen henlieden sculdich is van haerlieder gagien/ dat sal genoech sijn om henlieden so gram te maken/ datter genoech sal sijn om voorts wtsinnich te worden . Ten anderen so salt exempel so quaet sijn voor alle ander crijchslieden / dat zy siende dat ick hen bedroghen hebbe/ goede oirsake sullen hebben om niemant meer te betrouwen . Tot allen desen sal ick by voeghen dat de meestendeel vande Ruterie Jtaliaense Ruiters sijn/ de welcke in wat landt dat sy comen van uwer Maiesteyt / moghen seer bescadighen de herten van uwe ondersaten / de welcke naer dat sy qualick te vreden sijn / ende beswaert / seer gerne sullen:

ne sullen hooren / al tghene dat sal moghen dienen totter vrheyt. De welcke nae mijn opinie / wel te ouerlegghen staet. De remedie sal wesen dat de gene die ick segghe betaelt mogen sijn ende voldaen / op dat sy gheen oirsake / oft cause en hebbe om te dencken van hen te wreken. De welcke men niet en behoort luttel te achten mits te seggen dat volck is van cleinder stoffen ghemaect / ghemerct dat de experientie bewesen heeft herwaerts ouer / wat een volck vermach dat ghepassyt is / so wie hem wil vreghen nae sijn gheliefte.

Daerom so bidde ick wederomme uwe Maiesteyt datse wil beuelen / dat men om geenderande sake en late te voldoen tghene dat hier ghehandelt ende ghesloten is / want behaluen dat is / als ick ghesett hebbe / tghene dat voorwaer van noode is tot haeren dienst / so sal ick dit ontfanghen aengaende mijn eyghen voor een sonderlinghe gracie. Ick ghedrage my in als aen tgene dat de Secretarius Escouedo sal schrijuen aen uwe Maiesteyt. Ende om dat alle dese penningen verdaen sijn met tvolck van oorloge / ende om te betalen het wartgelt van duytsche Ruyters ende Knechten die ick hadde doen versekeren / om des wille men osc schuldich is den Hertogdom van Luxemborgh / dwelck geleent heeft tot betalinghe vande Ruters / vanden Engelscen die pensioen hebben / ende ander ingheboren vanden lande die onderhouden werden voor spijen ende dobbel spijen / de welcke nu ter tijt meer van noode sijn dan sy opt waren: oncosten van heymelicke posten / ende om den ordinaris van mijnen huyse / de welcke wtermaeten groot is / om tgroot gebreck datter is van allen saken / ende om alle ander saecken die seer vele sullen sijn in dit beginsel / totten welcke niet en connen genocch wesen de dominien van dit Patrimonium mits dat so seere verteert is / behaluē tgene dat ick van doene sal hebben tot tgene dat secret is. In vuegen datter geen twintich duisent croonen meer ouerbleuen sijn / sonder middel van te mogen crigen eenē Real. So bidde ic uwe Maiesteyt datse my wil doen besorgen een goede somme ende dat met alder haesten / want ick voorsie dat ick my seluen sal vinden in grooten last ende moyte / ende tsy hoe dat wil / ick versekere uwe Maiesteyt dat ick niet en sal fallieren den genen / die hen op mijn woort betrout hebben al soude ick henlieden moeten in handen gheuen mijn signature / om niet in ghebreke te wesen vande

verbintenisse

verbintenisse van dien/ende dat also van noode is tot dienst van uwe Maiesteyt.

Aengaende tgene dat nopende is de reductie ende ruste van desen lande/en can ick uwe Maiesteyt niet sekers verseкeren/ noch dat men oock vande Pays die men ghemaect heeft / sal moghen trecken de vrucht / diemen daer af hoopte : want den Prince van Orenge vervolght met grooter furien hem sterck te maken in Hollandt ende Zeelant. De Coninginne van Engelant ruyet hem op / ende arbeyt seer om dat hy niet en soude accepteren tgene datter geaccordeert is/ ende presenteert hem tot dien eynde alle haer macht. De meestendeel vanden landen is met hem / eenige om de liefde die sy hem dragen/ ende d'andere om dat sy van dese bedrogen sijn geweest/inder vuegen dat bycans onder alle dit volck. De ghene die begheeren te ghenieten de gracie die uwe Maiesteyt henlieden doet(dewelcke den minsten hoop sijn) laten hen duncken dat sy die accepterende / doen alle tgene dat sy behooren / behaluen dat sy soo cleynen herte hebben/ dat sy gheen merckelijck bewijs daer af doen en sullen / ende al waert oock dat sy wilden hen beste doen / soo salder groote confusie ende twist onder hẽ allẽ sijn/so haest als de Spaignarts sullen wtten lande wesen / d'eene om my te doen ontfangen totten Gouuernemente / ende de andere om dat te beletten / ende om dat (als ick geseyt hebbe) d'eerste gheen herte en hebben . Waert dat dander my vast namen / sy souden dan gheheel den moet verliesen/ sonder datter iemant sijn soude die hem soude darren roeren . Jck ben vast ouerdinckende hoe dat ick my stellen sal op eenighe sekerder plaetse dan dese is / van waer dat ick soude moghen furneren tot alle de saken : want vry sijnde / in wat manieren dattet sy / ick meyne datter menich sal wesen die hen ten minsten sullen verclaren te wesen voor uwe Maiesteyt / ist dat sy my niet en bedriegen met henlieder woorden en gelaet . Daer hebt ghy tghene daer ick nu ter tijt mede besich ben / gheenen anderen dienst my resterende noch ghebrekende/ die men soude moghen doen/om dat ick soude moghen de herten winnen / ende den Staten te verstaen gheuen tghene dat henlieden van noode is: maer ick sien tot noch toe/dattet niet en is dan

inde wildernisse te prediken . Jck sal tselfde continueren/ ende uwe Maiesteyt de wete laten/van tghene datter wt volghen sal.

Jck hebbe alreede ghescreuen aen uwe Maiesteyt/ hoe qualijck dat de Duytschen te vreden sijn/ende hoe seere dat ick duchte dat uwe Maiesteyt op eenen bot sal verliesen tghelooue/dat sy plocht te hebben onder dese natie. Jck segghe noch tselue nu oock/ende dat ick dit sie seer nakende: want de Staten en hebben niet ghedaen/noch en sullen oock met henlieden yet doen dat hen soude moghen te bate comen/ maer sullen hen sien te doen alle de schade die sy sullen connen. Met desen gaet de laeste brief die sy my ghescreuen hebben / by de welcke uwe Maiesteyt sal sien hoe dat sijt nemen / ende hoe seere dat te beduchten staet eenich groot ongheval . Aengaende mynen persoone/ ick en weet wat meer segghen tot lieden die hen niet meer en laten bedrieghen met woorden/ick ghelooue dat goet sal sijn dat uwe Maiesteyt schryfue aen dese Coronnels / betoonende groote bekentenisse van henlieder ghetrouwicheyt ende dienst / henlieden verseekerende dat sy haer rekeninghe maect hen te beschincken/ ende dat oock daer en bouen metten wercke te doene/ want ist dat sy hier wt dese landen trecken soo qualijck te vreden/als sy nu sijn/niet sonder groote reden/ uwe Maiesteyt mach ghelooueu datse dese natie sal verliesen: Op welck propoost ick vermanen sal tghene dat ick meer dan nu ghescreuen hebbe : Dat den Aertsbisschop van Cuelen / de Hertoghe van Bruynswyck/ ende andere die ghedient hebben / seer qualijck te vreden sijn/ de welcke ist dat sy niet betaelt en werden/ men darf gheen rekenninghe maken op henlieder vrientschap / ende ist dat dese die daer in vast sijn gheweest/ende tot dienst van uwe Maiesteyt hen ver trecken/ met rechtveerdighe oorsake van hem te beclaghen/ so sullen alle dese landen omcinghelt sijn vande vyanden/ uwe Maiesteyt ouer legghe dit / ende voorsie op tghene dat meest van noode is tot sijnen dienst.

De Graue van Mansfelt heeft my ghesept dat hy aen uwe Maiesteyt heeft ghesonden eenighe sijn memorien/ op de welcke hy niet en weet dat tot nu toe eenighe resolutie ghenomen heeft gheweest/

Waer in hem dunct / dat men niet en doet nae sijne diensten / uwe Maiesteyt weet hoedanich die sijn / ende dat sy hier gheenen man en heeft sijns ghelijcke . Ick segghe in dien dat reden is / datmen hem te vreden houde / daer en bouen soo ist oock seer nootsakelick. Waerom dat ick uwe Maiesteyt bidde / nae dien sy is beschinkende den quaden / om dat sy niet arger en souden sijn / dat sy dat oock doen den goeden / ten eynde dat sy moghen beter sijn / andersins so sullen die ander hen glorieren ende een behaghen hebben / siende dat henlieder quaetheyt hen proffytelijck is : Die ander sullen den moet verliesen om het contrarie / ende ander sullen ghetrocken woorden om te volghen de opinie vande gene die de ouerhandt hebben teghen recht ende reden . Ende mits dien dat dit een point is van grooter consideratien / so begheere ick / om dat ick schuldich ben tot dienst van uwe Maiesteyt / dat men niet en weyghere den ghenen diet weerdich sijn / tghene dat ghegheuen wort den ghenen die weerdich souden sijn tot een exempel van andere ghestraft te werden / ende dat de beschenckinghe die men henlieden sal doen / corts gheschiede / aenghesien dat die een vande saken is die haer grooter schijnt te maken. Aldus soo bidde ick uwe Maiesteyt / nat sy haer terstont wil resolueren met den voorseyden Graue / ende my de wete laten van tghene datse begheert dat men met hem doe / want ick salt in desen seer sonderlinghe ontfanghen van uwe Maiesteyt. De welcke / etc. Den vij. van April M.D.LXXvij.

Byder hant van syne hoocheit.

Ick bidde uwer Maiesteyt soo seere als haren dienst is eysschende / dat men dit volbrenghe soo haest als moghelijck is / aenghesien dat dit lichaem gheen ander remedie en heeft / dan om af te snyden tghene dat aen tselfde ghequest is / ende dat moet nu tot deser tijt ghedaen woorden / maeckende de promisie : daerom

dat ick op een niew bidde/want in dien de selfde ghebreke kende is / daer en sal niet ouer eynde blijuen: daer en tusschen is grootelijcs van noode dat Godt den tegenwoordighen staet wil helpen.

Briefuen van sijne hoocheit aenden heere Antonio Perez vandē 7. April 1577.

AL MVY MAG^co^. SEÑOR, EL SEÑOR *Antonio Perez, del Consejo del Rey mi Señor y su Secretario d'Estado.*

Muy mag^co^. Señor.

MVy bien ha hecho Señor Antonio Perez, en aduertirme de la llegada de Rodrigo de la Concha, entre tanto que le acabaua de despachar. Porque aunque segun los tiempos que corrieron se jusgaua lo que a sido, no està aquel camino tan libre destos peligros, que no se pudiesse temer dellos: aguardole por oras; y espero en Dios, que le ha de traer en saluamiento.

Bien menester a sido, que à la pena y sentimiento de la indisposition de su Magestad soccorriesse presto la mejoria: gracias à nuestro Señor, que en verdad, que la primera nueua sin la segunda se passara muy mal, cayendo tan sobremejado de lo que aca se padesce. Mucho he holgado que lo hecho aya contentado à nuestro Amo y al amigo pero pesame que de la paz no se vaya cogiendo el fruto que se esperaua. Por los despachos q̃ he embiado despues que partio Rodrigo de la Concha, y el que agora lleua este correo de mercaderes, abra visto, y vera en lo que auemos andado y andamos, y lo que conuiene q̃ no aya falta en lo que pido en materia de dinero : porque esto es el pisto con que a de boluer en si este enfermo: y asi es menester que en ello hagan todo el esfuerço posible, los que de veras dessean que su Magestad sea seruida por mi mano. Yo me he sacrificado, y sacrificare à la voluntad de su Magestad, entretanto que viere q̃ en hazerlo, no es derechamente contra su seruicio: y asi digo, que en quãto aqui vuiere peligro o cosa que requiera mi presencia , no gozare de la licencia que he pedido, aunque se me conceda: pero passado esto, y despues de acauadas las cosas en que yo puedo ser de prouecho, conuiene que

ne que en ninguna manera se me niegue : porque entonces auiendo de seguir el estylo antiguo en el Gouierno, y lo que esta gente quisiere, como ha de ser fuerça hazerlo, mucho mejor sin comparacion sera por el la blandura de vna mujer, o de vn niño, que no la que yo puedo vsar: porque comigo jamas se acabaran de assegurar, y entonces entenderá que de veras les ha perdonado su Magestad y oluidado las offensas que han hecho, quando veran que les quita de delante vna persona, de quien tanta sospecha han concebido, y les embia otra de la qual no pueden tener ninguna: que, como su pecado es tan grande parescele que su Magestad no le ha de dexar sin castigo; y tienen por cierto, que he de ser yo el rayo: y confirma los en esta opinion la persuasion de Oranges, y Inglatierra, que se desuelan en sustentar la desconfiança y malicia: y asi por esto, como, porque yo no tengo condicion ni edad para la ociosidad deste Gouierno, ni menos para sufrir la que en el se abra padescer sin fruto, es muy necessario, que su Magestad me saque de aqui: porque de no hazerlo, succedera faltar à todas mis obligaciones, y boluer esto a mayor peligro que por lo passado, y asi pido que (presupuesto que en esto no haura duda) vaya en caminando, como su Magestad me haga esta merced tan conforme à su seruicio, y que el Marques haga para ello todos officios posibles sin perder tiempo: y creanme entrambos, que si (como quien à conoscido los humores de aca) no viesse que es esto lo que realmente conuiene para todo, que no me passaria por el pensamiento hablar en ello: pero seria yo digno de gran culpa, si tras hauer tocado con mano lo q̃ digo, dexasse de hazerlo que hago, y pues todos lleuamos la mira à vn blanco, iusto es, que los presentes aqui, seamos creydos: y que alla hagan su officio: y asi le pido de nueuo muy encarescidamente, procure que en esto se tome luego resolucion en conformidad de lo que desseo; y que se me embie el despacho: que, como tengo dicho, yo no vsare de la licencia que se me diere, sino despues que ya no haga falta aqui mi persona: certificandole que si se me niegue, sere forçado à hazer alguna cosa de mucho que marauillan todos, por no caer en otro mayor inconueniente. Guarde, &c. De Louayna, à vij. de Abril, 1577.

Dit vvas mette handt van zijnder hoocheyt gheschreuen.

Bendito sea nuestro Señor, que se supo en vn mismo tiempo la salud con la dolencia, con todo quedo esperando al Cuncha con harto cuydado: plegue à Dios que llegue presto, y que me trayga tales nueuas como tengo menester, y desseo para perderle. En lo demas que esctiuo sobre lo que tan encarescido está, se vaya ganando tiempo: porque en faltando esta presente necessidad (à que no faltare) yo no asseguro, sino lo que digo, ni puedo assegurarle otra cosa.

Aenden seer Magnifiken Heere. Sr. Antonio Perez, Raet vanden Coninck mijnen Heere, ende sijn Secretaris van State.

Brief vande Heere Don Ian aenden Heere Antonio Perez vandē 7. April.

Seer Magnifike Heere

Ghy hebt seere wel ghedaen S[r]. Antoni Perez, dat ghy my de wete hebt ghedaen vande coemste van Rodrigo de la Cuncha, terwijle dat ick besich was om aen v te schryuen: want hoe wel dat nae den tijt die hy ghehadt heeft, men oordeelde tghene datter af ghewееst is, soo en is dien wegh niet soo vry van dese perijckelen dat men daer voor niet en soude moghen vreesen: Ic verwachte hem alle vre, ende hoope aen Godt dat hy hem sal behouden reyse verleenen.

Het was wel nootelijck, dat naer de pijne ende ghevoelen die de sieckte van sijne Maiesteyt by ghebrocht hadde de beteringhe seer haest hulpe ghegeuen hadde, Godt sy ghelooft, voorwaer de eerste tijdinghe sonder de tweede soude seer lastich gheweest hebben, ouer commende

dit quaet

dit quaet op tghene dat wy hier lijdende sijn. Jck ben seer blijde dat onsen meester te vreden heeft gheweest van tghene datter ghedaen is/ende insghelijcksn de vrient / maer my verdriet seere dat wy vanden Pays niet en plucken de vrucht die men hoopte.

Byde brieuen die ick gesonden hebbe/ sedert tvertrecken van Rodrigo de la Cuncha/de welcke desen post vande coopliedeu nu is bringende/sult ghy ghesien hebben ende sien waer in dat wy ons gheemployeert hebben/ende in wat termen dat wy sijn / ende hoe seer nootlijck dat is datter gheen faute en sy van tghene dat ick eyssche aengaende de Fiuancen : want dat is het Colysken daer mede dat dese siecte moet genesen werden/inder vuegen dat van noode is dat de ghene die in ernst begheeren dat sijne Maiesteyt ghedient sy deur mijn toedoen dat sy hen wtterste beste hier in doen sullen. Jck hebbe mijn seluen gheoffert ende noch sal offeren tot de wille van zyne Maiesteyt te wijle dat ick sal sien dat ick die doende / tselfde niet en sal wesen directelijck teghen sijnen dienst. Daerom segghe ick/dat ick soo langhe als hier perijckel sal wesen/oft sake die mijn teghenwoordicheyt is eysschende/niet en sal ghenietē den oorlof die ick begheert hebbe/al waert dat men my die consenteerde. Maer tselfde ghepasseert synde nae dat ick sal volbrocht hebben de saecken/daer in dat ick mach voorderinghe doen/soo en is gheensins behoorlijck / dat men my die soude weyghe-ren. Want soude men dan moeten volghen den ouden styl int gouuernement/ende tgheue dat dit volck soude willen hebben / als met fortse sol moeten ghe schien/de soeticheyt van een vrouwe/of van een kint sal onghelyck veel beter te passe comen / dan de ghene die ick sal moghen ghebruycken / want nimmermeer en sullen sy hen van my verseker houden:Jn der vuegen soo ick segghe/sy sullen verstaen dat syne Maiesteyt henlieden in goeden ernst vergheuen heeft/ende dat hy sal vergheten hebben de misdaden die sy bedreuen hebben/gemerct dat hy hen wten ooghen neemt een persoone / daer op sy soo quaeden vermoeden ghenomen hebben / ende hy henlieden sal eenen anderen seynden/ daer sy gheen en souden moghen op hebben. Want ghelijck henlieder misdaet seer groot is / so dunckt hen dat sijne Maiesteyt dat niet en sal laeten onghestraft/ende ghelooven sekerlijck / dat ick

desen

desen blixem sal wesen : De persuasie van Orenge / ende Enghelant versticht henlieden in dese opinie / die eenpaerlijck waken om het misvertrouwen ende de quaetheyt te houden staen de:

Aldus soo wel hier om / als om dat mijn conditie / noch mijn jonckheyt niet en sijn voor de ledichheyt van dit gouuernement / noch om te lijden de gene die men daer sal moeten verdraghen sonder proffijt/soo ist seere van noode dat sijne Maiesteyt / my van hier trecke: want dat niet doende/ so sal ghebeuren dat ick in ghebreke sal sijn vã alle het ghene daer ick in ghehouden ben / ende dat dit sal wederkeeren tot meerderẽ perijckele dat het van voren gheweest is: Daeromme begheere ick van v (hoe wel dat ick hier af niet en behoore te twijfelen) dat ghij wilt de middelen te weghe bringhen / ten eynde dat sijne Maiesteyt my de gracie doe so ghelijckformich sijnen dienst/ ende dat de Marquis hier in alle de neerstichheyt ghebruycke die mogelijck mach sijn sonder tijt te verliesen / ende wilt my alle beyde gheloouen / dat by alle dien ick / als een die ghemerckt hebbe de humeuren van herwaerts ouere / niet en sage dat dit is tghene dat realyck voor al moet wesen / dat ick dit niet alleene daer af en soude seggen/maer niet eens willen op dincken: ter contrarien soo soude ick weerdich sijn een groot verwijt/waert dat ick metter handt gheraect hebbende tghene dat ick segghe / ende dat ick liete te doen / tghene dat ick doe.

Aengesien dan dat wy al tesamen ende alle ghelijck een wit hebben om daer nae te micken / soo is behoorlyck dat men ghelooue de saken van herwaerts ouer den ghenen die hier teghenwoordich sijn/ ende dat ghy daer doet de debuoiren die ghy schuldich sijt te doene. Daerom begeere ick wederommme op v / op alle die vrientschap die ick op v mach begheeren/ dat ghy wilt beneerstighen/ datmen hier in wil nemen seer haest de resolutie ghelijckformich tghene dat ick begheere ende dat men my seynde tbescheet / want als ick ghesept hebbe / ick en sal den oorlof niet ghebruycken / die men my sal geuen dan als mijnen persoone hier geensins en sal van dyene sijn : ende alsoo willende v wel certificeren/ dat ick so verre

my die gheweyghert wort / sal ghedwonghen zijn te doen een sake die alle man stoffe sal gheuen van hem te verwonderen / om niet te vallen in een meerder ongheval. Wt Loeuen desen 7. van April. 1577.

Byder hant van syne Hoocheyt vvas gheschreuen.

Godt sy gheloeft datmen heeft tsamen op eenen tijt ghewe-ten de sieckte mette remedie / nochtans verwacht ick Concha met grooter sorchfuldicheyt: Godt gheue dat hy haest mach comen / ende my tijdinghen brenghen / nae dat ick van doene hebbe / ende begheere om my seluen te vreden te stellen. Voorts aengaende tghene dat ick v schrijue / op tghene dat ick so vriendelijck van v begheert hebbe / maect datmen tijt winne / mits dien dat ghebrekende dese teghenwoordighe nootsakelijcheyt (inde welcke ick gheensins en sal in ghebreke zijn) ick niet anders en versekere / dan tghene dat ick segghe / noch en kan v oock van gheen ander sake versekeren.

F   ALA

A LA S. C. R. M^d.
del Rey nueſtro Señor.

Carta del ſecretario Eſcouedo, de 8. de Abril, 1577

S. C. R. M.

HE viſto lo que V. Mageſtad ha eſcrito al Señor Don Iuan, deſpues de hauer ſçauido lo que aqui ſe a hecho; y ſera parte de paga auer acertado el deſſeo y obra, muy encaminado va à eſto: la materia es qual Vueſtra Mageſtad vee, y yo no tengo que añadir ſino ſoſpechas, y mas ſoſpechas de la mala manera de proceder deſta gẽte. Agora a llegado ſegun me acaua d'auiſar Franſperg vn hõbre de parte del Duque d'Ariſcot, à dezirle que eſta noche paſſara la Armada del Principe de Oranges por la ribera arriua; que mande que ſu gente no tire. llegada la ſalida de la gente, ſi puedo quaſarla, ſe vera claramente donde van à parar. y tenga V. Mageſtad por cierto lo peor: quieren quando menos libertad de conſciencia. Por eſto advierta Vueſtra Mageſtad con tiempo à lo que ſe ha de hazer en eſte caſo, y de mandar que ſe cumpla lo que aqui ſe a tratado con eſtos mercaderes: porque con eſto tornara à valer algo el credito: ſin el qual no ſe puede lleuar adelante el ſervicio de Vueſtra Mageſtad. Y yo creere que he hecho algo, pues ſin tener dinero he hallado forma aparente para echar deſtos Eſtados la gente. partirme he à hazerlo dentro de quatro dias, y lleuare commigo à Thomas Fieſco, y à Lazaro Spinola, y Diego Pardo, y Geronimo de Curiel, para que me ayuden. Guarde nueſtro Señor, &c. D'Anueres, à 8. de Abril. 1577.

Vaſſallo y criado de V. M^d.

Eſcovedo.

Aende

Aende S. C. R. Ma^t. vanden Coninck onsen Heere.

S. C. R. M.

Brieuen vanden Secretaris Escovedo aẽ den Coninc, vãden 8. vã April 1577.

ICK hebbe ghesien tghene dat uwe Maiesteyt gheschreben heeft aende Heere Don Jan/nae dat sy gheweten heeft tgene datmen hier ghedaen heeft/ende sal wesen een deel vande verghheldinghe/die de begheerte ende d'werck g'addresseert hebben: d'een ende d'ander is gheheel op weghe ghestelt: daer toe ist subiect sulcx/als uwe Maiesteyt siet. Aengaende mijne persone/ick en wist wat meer segghen/dan dat de suspicien meer ende meer groepen/deur de quade maniere van procederen van desen volcke. Fronsberch heeft my op desen tijt geadverteert datter nu eenen man ghecomen is van weghen den Hertoghe van Aerschot/de welcke hem gheseyt heeft/dat dese nacht de Prince van Orenge de riuiere sal opcomen/ende dat hy zijn volck belast heeft dat sy niet schieten en souden. Als nu het Crijschvolck sal wt den lande trecken (indien ick dat kan volbringen) salmen claerlijc sien wat de meyninghe is van desen volcke. Or uwe Maiesteyt tquaetste houde voor seker. Tẽ minsten/sy willen de vryheyt van consciencie hebben/daerom dat uwe Maiesteyt in tijts toesie/in tgene dat in deser sake sal moeten ghedaen werden/ende bevele datmen volcome tghene dat hier metten Coopliedẽ ghehandelt is/want hier mede salt credit beghinnen yet te deughen/sonder het welcke men niet en mach voorts drijuen den dienst van uwe Maiesteyt. Ick meyne dat ick niet luttel en hebbe ghedaen/nae dien ick sonder ghelt te hebben/merckelijcke maniere ghevonden hebbe/om wt dese landen te doen vertrecken tvolck van orloghe. Tot dien eynde sal ick binnen vier daghen van hier vertrecken/ende met my leyden Thomas Fiesco/Lazarus Spinola/Diego Pardo/ende Jeronimus Curiel/op dat sy my souden helpen. Onsen Heere beware/etc. Wt Antwerpen den achsten van April. 1577.

Vassael ende dienaer van uvve M^r.

Escovedo.

 A LA

A L A S. C. R. Md.
del Rey nuestro Señor.

S. C. R. M.

Carta del Secretario Escouedo à su Magestad, de 9. Abril.

GRan mal veo en el trato y manera de proceder desta gente. fue ayer el Duque de Ariscot a la parte de Flandres, à vn lugar suyo que esta tres leguas de aqui. y à la yda fue en parte de los nauios del Principe d'Oranges: & à la buelta con toda la armada que trae en este canal, y el Vizconde de Gant, con el Beersele; y huuo gran salua en la yda, y à la venida, y escandalizo esto tanto à los mercaderes y buenos burgeses, que se yran; y este lugar se entregara al enemigo, pues abandona à Dios. Mire V. Magestad si corren estos espauientos no siendo aun salidos los Españoles, que haran despues. Si milagro ha de curar este negocio, ya es tiempo que llegue: si manos y fuerça V. Md. preuenga con tiempo lo necessario, yo por lo que veo no haria estima de que occupassen los lugares de tierra firma: à lo de las yslas se a de entender: y esto tengo por mas difficultoso, que lo de Inglatierra: si se tomasse aquello, tambien se tomara el otro: y para hazerlo basta mediana fuerça, y no piensa V. Md. que digo esto por el negocio del Señor Don Iuan, que le dexo muy atras; sino por que, como ha mucho que lo digo, no tiene otro remedio el de V. Md. y el tiempo lo ha mostrado, y lo mostrara cada hora. Guarde, &c. De Anueres, à 9. de Abril, 1577.

Vasallo y criado de V. Md.

Escovedo.

Aende

Aende S. C. R. M^t. vanden
Coninck onsen Heere.

S. C. R. M^t.

ICk mercke veel quaets inde handelinge ende maniere van procederen van dit volck. De Hertoghe van Aerschot was ghister ouer ghevaren in Vlaendren/ende ghegaen in een van zijn Dorpen / gheleghen drye mijlen van hier: hy is de riuiere ghepasseert op eenighe schepen vande Prince van Orenge. Doē hy weder quam/heeft hem die gheheele armeye die in dit cannael light/vergeselschapt: De Borchgraue van Gent was by hem/met de Heere van Bersele/ men heeft zeere gheschoten int darwaerts gaen ende wederkeeren / waer aen de Cooplieden/ ende goede Borghers henlieden soo ghestooten hebben/dat sy vertrecken willen/ ende dese stadt sal den vyant gheleuert worden/nae dien dat sy Godt is verlatende.

Brieuen vā den Secretaris Escovedo aendē Coninc vādē 9. April.

Dat uwe Maiesteyt aenmercke/ist dat dese verschrictheden plaetse hebben / daer de Spaignaerts noch niet wt den lande en zijn/ wat naederhant gebeuren sal. Jst dat dese sake by mirakel moet ghenesen werden/het ware tijt/in dien dat met handen ende ghewelt gedaen moet zijn/ dat uwe Maiesteit in tijts besorghe tghene datter van noode is. Aengaende mijne persone/ick soude luttel wercx maken dat sy inhielden de plaetsen vanden vasten lande/op de Eylanden ist datmen moet letten/ dwelcke ick swaerder houde dan tfeyt van Enghelant. Waren die ghenomen so ware dander oock/ende om dat te doen/ is genoech een middelbaer ghewelt. Dat uwe Maiesteyt niet en dēcke dat ick dit segge om te voorderen de sake vande Heere Don Jan/dien ick verre achterlate/ maer om dat (so ick langhe gheseyt hebbe) uwe Maiesteyt gheen ander remedie en heeft / ende den tijt dat heeft bewesen/ende tot allen stonden noch meer bewijsen. Onsen Heere/&c. Wt Antwerpen den 9. vā April. 1577.

Vassael ende dienaer van uwe M^t.

Ecscovedo.

 Illustres

Lettres de son Alteze au Barõ Frũsperge, & Charles Foquer, du 16. de Iuillet,

Illustres Señores,

Bien se accordaran, Señores, de lo que con ellos trate en Malinas, y la orden que les di, de lo que convenia que hiziessen por servir à su Magestad: y aunque no dudo que no se descuidaran dello, sino que lo executaran con la prudencia y valor que hasta aqui an hecho, lo que les a sido encomendado del seruicio de su Magestad: todauia siendo el negocio de la importancia que es; e querido scriuir les la presente, para accordarles que tengan memoria de lo que tratamos, y pedirles y ordenarles, como en nombre de su Magestad, les ordeno, que luego quanto mas presto pudieren pongan en execucion y effecto, lo que entre nosotros quedo resuelto; pues allende de hazer en ello lo que son obligados, haran tambien lo que conuiene à la seguridad de sus personas, y pagas de que les quieren priuar los Estados, lo qual no es justo, Señores, que ellos, ni yo lo consintamos; pues jamas a sido la intencion de su Magestad, ni la mia, sino que seã honrrados, pagados, y fauorescidos. Guarde nuestro Señor sus Illustres personas, como dessean. De Namur, à xvj. de Iulio, 1577.

Byder hant van syne Hoocheyt was gheschreuen.

Ya sauen Señores lo que les encargue en Malinas, y sauen que en la execucion dello complen con lo que deuen al seruicio de su Magestad; y aun asegura n sus vidas y pagas: porque siendo la intencion de los Estados quitarselo todo, deuo aduertirles y defenderles; yo valiẽdome para esto dellos mismos, y assi deuemos todos ayudarnos agora, y hazer con los demas este seruicio à su Magestad, pues es el que ha de pagarlos y satisfazerlos, y yo el q̃ me he de encargar dello en su nombre.

Leegher stont gheschreuen.

A su seruicio Don Iuan.

D'opschrifte.

A los Illustres Señores, los Señores Varon de Frandspergue, y Carlos Fucar, Coroneles de Infanteria Alemana, por el Rey mi Sr.

Deur-

Doorluchtighe Heeren

Brieuen vā sijne Hoocheyt aē den Baroē Frōsbergh, ēn Kaerle Focker, van den 16. van Iulius,

ICk meyne dat ulieden noch indachtich is van tghene dat ick met ulieden ghehandelt hebbe binnen Mechelen/ ende den voet die ick u ghegheuen hebbe op tghene dat ulieden te doene stont tot dienst van zijne Maiesteyt. Ende hoe wel dat ick niet en twijfele dat ghylieden in ghebreke soudt zijn/maer met de voorsinnicheyt ende vroonicheyt dat sult ter executien stellen/die ghylieden tot noch toe ghebruyct hebt in tghene dat ulieden heeft belast gheweest van zijne Maiesteyt. Nochtans zijnde de sake van sulcken verlanghe als sy is / soo hebbe ick ulieden wel willen schrijven desen teghenwoordigen brief/om ulieden te vermanen ende te doen ghedencken tghene dat wy ghehandelt hebben/ende aen ulieden te versoecken ende bevelen/ghelijc ick u ordonnere inden name van zijne Maiesteyt/ by dese/ dat ghylieden terstont / ende soo haest alst moghelijck zijn sal/ effectueert / ende ter executie stelt / tghene dat tusschen ons gheresolveert is / ghemerckt dat ghy lieden dat doende / sult doen tghene dat ghy lieden schuldich zijt te doene / ende daer en bouen oock tghene datter van noode is tot de versekerthepdt van ulieder persoonen ende betalinghen/waer af de Staten ulieder soecken te berooven: dwelcke/mijn Heeren/niet en betaemt/ dat ghylieden/ noch ick/ souden ghedooghen/aenghesien dat de meyninghe vande Maiesteyt/ende oock de mijne/ noyt anders en is gheweest / dan dat ghylieden soudt gheeert / betaelt / ende ghefauoriseert zijn. Onsen Heere beware ulieder Doorluchtichste persoonen ghelijck ghylieden begheert. Wt Namen desen 16. van Hoymaent. 1577.

Byder hant van syJnder Hoocheyt vvas leegher gheschreuen tghene dat hier volcht.

MYn Heeren ghylieden weet alreede tghene dat ick ulieden belast hebbe binnen Mechelen / ooc weet ghylieden dat deur tvolbringhen van dien/ghylieden voldoet tgene daer ghy ingheghouden zijt voor den dienst van zijne Maiestept: ulieden daer en bouen daer deur versekerende ulieder leuen ende betalinghen. Om dat de meyninghe was vande Staten/ulieden dat al te benemen/soo moet ick ulieden dat laten weten/ ende v veschermen ulieder recht/my daer selue in dienende met ulieder bystant / ende alsoo wy moeten nu ons seluen helpen/ ende onder ander diensten / zijne Maiestept noch dese doen/ aenghesien dat hy de ghene is die ulieden moet betalen ende te vreden stellen/ende ick de ghene die in zijnen naem daer af den last moet nemen.

Leegher stont ghescreuen

Tot ulieder dienst

Don Jan.

D'opschrifte.

Aende Doorluchtighe Heeren/de Heeren de Baroen van Fronsberghe / ende Kaerle Focker / Colonnels vande Duytsche knechten voor den Coninck mijnen Heere.

Don Johan von Osterreich Ritter des ordens vom gulden Flies Khu. Mt. zu Hispanien / Gubernator general vnd Obrister velt-haubtman der Niderlanden.

Brieuen vā zijne Hoochz aen de Colonnels Frundsberchen Caerle Focker vanden xvi. Iulij, 1577.

Ernvest vnd manhaft liebe besundere / wir khinnen in gewisse erfarung / wie das ain vergleichung oder conspiration vorhanden euch ander in der stadt Antworff zueuberfallen / vnnd wo muglich nit allain vmb eur wel verdiente besoldung / sonder vmb daß leben dar zu bringhen gleich fals ist / in der feder mit den anderen fendlen / so in Brabant auch ander ort lighen eben messig zu handlen. Dieweil wir dan obligenden ambts halben schuldig / auch das wir selbert ein geborner Teutscher vnd vnser natien (sonderlich denen so bestēdt haftich in ir Mat. dienst verhart) mit allen ghewegen solches werckh zue furkuemen / so schicken wir in aller eyl diese vier fendlen zu eur hilff / damit ir deste besser die ander entsatzung so gewislich / auff das langest sex thagen sich nit verwerben soll habt zuerwarten: guedich begerendt dises onser guedigs wolmeinen also anzunemen / auch euch darneben vergewissen daß ir wollichlich eur wel verdienten besoldung weghen vergenueget werden solt. Es werden auch diese vier fendlen allain inder newstadt vnd so lang verbleyben / biß ain wenich die sachen in ein richtichheyt ghestelt wiert. welches wir euch guediger wolmeinung nicht wollen verhalten / vnh beschicht an disem neben das es den kriegsleuten selbst zum besten ghemeint vnser ernstliche ghefellige meinung. Geben zu Namen / den xvj. Julij. 1577.

Onder was met Zijnder Hoocheyts eyghen handt ghescreuen.

Amigos mios, Remittome a lo que hos diran mas largo vuestros Coroneles: creeldes, y manteneos como deueis en el seruicio de su Ma^{d}. que es el Rey, a quien vos otros seruis, y el que hos a de pagar y satisfazer: y esto hare yo tambien como vuestro General, y amigo, y soldado como vos otros.

Onderteeckent

Don Iuan.

Het opschrift was:

Dem Ernvesten vnd manhaften vnseren lieben besunderen N. hauptleuten / befelßhaberen vnnd gemeine kriegsleuten der vier fendlen so in die besatzung ligen in die stadt Antworff sampt vnd sunderl.

Don Jan van Oostenrijck Ridder vander orden vanden gulden Vliese der Maiesteyt vanden Coninck van Spaignien / Gouverneur ende Stadthouder generael vande Nederlanden.

EErsame / vrome / seer lieue ende wel beminde / Wy zijn voor seker geadverteert/ datter ghebrouwen wort een heymelijck verstant of conspiratie om ulieden te bespringhen binnen de Stadt van Antwerpen/ ende so verre als mogelijck is / om ulieden niet alleene te berooven van ulieder behoirlicke betalinghen / maer oock van leuen: ende dat desgheliicx den aenslach soude wesen alzo oock te leuen met d'ander vendelen/ die in Brabant ende elders zijn. Aenghsien nu dat wy van weghen onser last / oock dat wy selue een gheboren Hooch-duyts zijn/ende tot onser natien gheheel geaffectioneert/ ende sonderlinghe totten ghenen die soo volstandich ghecontinueert hebben inden dienst van zyne Maiesteyt / ghehouden zijn te voorcomen der ghelijcke saken. So senden wy in alder nerstichheyt dese vier vendelen tot ulieder hulpe/ ten eynde dat ghylieden te beter soudt mo ghen verwachten het ander secours / dwelcke

ten

ten lanxsten niet en sal vertoeuen ouer de ses daghen. Vlieder biddende te willen in dancke nemen dese onse goede affectie tot ulieden / ende ulieden voor versekert houden dat ghylieden sult te vollen betaelt worden van ulieder soudien die so wel verdient zijn. Voorts, dese vier vendelen sullen alleenlijck ligghen inde nieuwe stadt / tot dat de saken een weynich sullen ghAeredresseert zijn. Dwelcke wy ulieden niet en hebben willen helen om de jonstighe affectie die wy u draghen. In dwelcke behaluen dat sal comen tot proffijt ende voordeel selfs vande soldaten/volbrocht sal worden onse wille ende goet behaghen. Ghegeuen tot Namen/desen xvj. van Augustus 1577.

Onder was met zijnder Hoocheyts eyghen handt ghescreuen:

Mijn vrienden / ick ghedraechs my aen tghene dat ulieder breeder sullen segghen ulieder Coronnels : ghelooft die ende blijft gheduerende (ghelijck ghylieden behoort) inden dienst van zyne Maiesteyt dwelc de Coninck is / wien ghylieden zijt dienende / ende die de ghene is die ulieden moet betalen ende voldoen / ende sal oock tselfde doen als ulieder Generael ende vrient/ende Soldaet ghelijck ghylieder zijt.

Onderteeckent

Don Joan.

D'opschrifte was:

Aende eersame ende vrome / ons seer lieue ende wel beminde N. N. Capiteynen / Bevelslieden/ ende ghemeyne soldaten vande vier vendelen die int garnisoen ligghen binnen de stadt van Antwerpen/alle ghelijck int generale/ende yeghelijck van dien int particulier.

 Illustres

Brieuen van zijnder Hoochz aēde selue Colonels van den xxv Iulius 1577.

Illustres Señores.

IERONIMO de Curiel va a hablarles en mi nombre. Darle an el credito a lo que de mi parte les dixere que darian a mi proprio, y haran lo que dellos confio, pues veen lo que importa al seruicio de su Magestad, y beneficio destos stados. Guarde nostro Sr. sus Illres. personas como dessean. De Namur a 23. de Iulio 1577.

Leegher was met sijnder Hoocheytseyghen hant ghescbreuen.

VVELVO a embiarles a Ieronimo de Curiel, para que les diga mas particularmente lo que entenderan del. y pues queda ya el dado fuera de la mano, es menester ençaminarle a que corra bien. y lo que importara mucho para esto, es la breuedad y diligencia en la execucion de lo concertado.

A su seruicio Don Iuan.

D'opschrifte.

A los Illustres Señores los Señores Baron de Frandsperch, y Carlos Fucar Coroneles de Infanteria Alemana por el Rey mi Sr.

Deurluchtighe Heeren.

IEroninius de Curiel comt ulieder spreken in mynen naem/ ghylieden sult hem in tghene dat hy ulieder sal segghen van mynen weghen/alsulcken credit ende gheloove gheuen/als my selue: ende sult doen ghelijck ick ulieder betrouwe/gemerct dat ghylieden siet hoe vele datter aen gheleghen is/tot dienste van zyne Maiesteyt ende welvaert vanden Lande. Onsen Heere beware ulieder deurluchtighe personen/ ghelijck ghylieder begheert. Wt Namen den xxiijen. Julius 1577.

Byder hant van syne Hoocheyt vvas gheschreuen.

Ick

ICk sende u wederom Jeronimo de Curiel/om ulieden particulierlijcker te verclaren tghene dat ghylieden van hem sult verstaen. Ende nae dien dat den teerlinck alree witter hant ghewozpen is/so is nootlijck dien op den wech te bringhen om wel te doen loopen. Ende tghene dat in desen vele is importerende / dat is de cortheyt ende neersticheyt in d'executie van tghene datter ghesloten ende ghehandelt is.

Onderteeckent.

Tot uliedcr dienst

Don Jan.

D'opschrifte was:

Aende Doorluchtighe Heeren/de Heeren de Baroen van Fronsberghe / ende Kaerle Focker / Colonnels vande Duytsche knechten voor den Coninck mijnen Heere.

Illustres Señores.

Brieuen van zijnder Hoochz aeñ selue Colonels vañ xxv. Iulij, 1577.

MVCHO me marauillo que hasta la ora que esta scriuio, no aya tenido carta suya, ni auiso de lo que an hecho en execucion de lo que les he ordenado. y porque estare con mucha pena hasta saberlo, les pido me auisen luego dello, y de lo que fuere offreciendo, y les occurriere, que yo hare lo mismo. Lo que agora puedo dezir, es que ayer por la mañana me meti en este castillo, sin impedimento ninguno, porque entendi que si no lo hazia corria peligro. Guarde nostro Sr. sus Illrs. personas como dessean. Del castillo de Namur a 25. de Iulio 1577.

Onder was gheschreuen.

A su seruicio Don Iuan.

Het opschrift was.

A los Illres. Señores, los SSes. Varon de Frandspergue, y Carlos Fucar, Coroneles de Infanteria Alemana por el Rey mi Sor.

ICk verwonder my zeere dat ick tot deser uren toe dat ick desen brief schrijve / van ulieden gheen brieuen ontfanghen en hebbe / noch eenich advijs van tghene dat ghylieden hebt ghedaen inde executie van tghene dat ick ulieden bevolen hebbe. Ende om des wille dat ick seer groot verlanghen zal hebben tot dat ickt wete / zoo bidde ick ulieden dat ghy my wilt terstont daer af adverteren / als oock van ander saken die ulieden ghebeurt zijn / ick en sal oock in gheen ghebreke zijn desghelijcx te doene. Tghene dat ick nu soude moghen segghen / is dat ick my ghister morghen sonder eenich letsel ghestelt hebbe in dit Casteel / om des wille dat ick verstont datter perijckel was in dien ick dat niet en dede. Onsen Heere beware ulieder deurluchtighe personen nae ulieder begeerten. Wt het Casteel van Namen / den xxv^en^. van Augustus 1577.

Onderteeckent:

Tot ulieder dienst Don Iuan.

D'opschrifte was

Aende deurluchtighe Heeren / mijn Heeren de Baroen van Fronsbergh / ende Kaerle Focker / Coronnels vande Duytsche knechten voor den Coninck mynen Heere.

Brieuen vã sijne Hoocheyt aẽde voor seyde Coronels vãden 26. Iulij. 1577.

Illustres Señores,

OY he sido auisado de lo bien que van encaminadas las cosas de por alla, de que me he holgado en extremo. Yo entre a hier en este Castillo, que es puesto tan proprio como lo sabran vs. ms. considerar. El vno de los dos que saben, es ydo desde a hier a recoger su gañado para traelle a la parte que deue, y el mayor partira oy, y acudira a su puesto. De manera que conuiene que vs. ms. passen adelante, y assi selo ruego quel prometido no faltara. Guarde N. S. sus Illes. personas como dessean. Deste Castillo de Namur a xxvj. de Iulio 1577.

Leegher stont met zijnder Hoocheyts handt gheschreuen.

Mvy contento estoy de lo que he entendido. passese con lo resuelto adelante, y auisese me de lo que se fuere haziendo por alla, que en lo de aca no se faltara a lo concertado.

A su seruicio Don Iuº.

D'opschrifte was

A los Illustres Señores Baron de Frundspergue, y Carlos Fucar, Coroneles de infanteria de Alemanes altos por su Mad.

Doorluchtighe Heeren/

DEsen dach hebbe ick geadverteert geweest vanden goeden voortganck die ons saken hebben van darwaerts ouer / waer af ick wttermaten zeere verblijt gheweest hebbe. Jck ben ghister ghecomen in dit Casteel / dwelcke zoo wel gheleghen is/als ghylieden wel sult mercken. D'eene van twee / die ghylieden weet / is ghister van hier ghegaen om te vergaderen zynen hoop / ende te doen comen darwaerts daer hy zijn moet: ende d'autste sal van daghe vertrecken / ende zal hem vinden opde geordonneerde plaetse. Jnder vuegen dat vã noode es dat gylieden voorts varet/ dwelcke ick ulieder bidde/ gheen twyfel hebbende dattet ghene datter gheloeft is geweest niet failgieren zal. Onsen Heere beware ulieder deurluchtighe persoonen nae henlieder begeerte. Wt dit Casteel van Namen den 26. van Augustus 1577.

Onder was gheschreuen metter eyghen hant van syne Hoocheyt.

JCk ben welblyde dat ick verstaen hebbe datmen voorts gaet met tgene datter geresolveert is: ende datmen my de wete late van tgene dat ouer die zyde gedaen wort: want aengaende dat van deser zyden/daer en sal geen faute zijn vant gene datter ghesloten ende ghehandelt is.

Onderteeckent

Tot ulieder dienst Don Joan.

D'opschrift

D'opschrift was:

Aende doorluchtighe Heeren/ de Heeren de Baroen van Fronsberghe/ ende Kaerle Focker / Colonnels vande Duytsche knechten voor zyne Maiesteyt.

Brieuen van zijnder Hoocheyt aẽ den Coronel Focker, vanden xxvij. Iulij 1577.

Illustre Señor.

POR cartas que he Rdo. oy de Monr. de Torlon escritas ayer, veo que no le hauia dado v. m. aun las mias que tenia, de que quedo espantado: y para esto solo escriuo estos renglones, pidiendole que si aun no selas ha dado, se las de luego, por que no es tiempo de aguardar a mas. N. S. su Illc. persona guarde como dessea. Del Castillo de Namur a xxvij. de Iullio 1577.

Leegher was met zijnder Hoocheyts eyghen handt gheschreuen.

Por vna carta que he tenido de Mos. Turlon, puedo auer collegido que quando me la escriuio, no auian recebido los del Castillo el despacho que le di en Malinas para ellos; de que me marauillo, auiendo sauido ya que estaua yo en esto. desele luego sino lo a hecho: y atienden muy de veras al complimiẽto de lo concertado, sin esperar a quel amigo, que el ira a tiempo para lo de alla. y vayame despachando siempre con todo.

Onder stont gheschreuen.

A su seruicio Don Iuo.

Het opschrift was.

Al Illc. Señor Carlos Fucar, Coronel de Infanteria Alemana por su Mad.

Door-

Deurluchtighe Heere.

Byde brieven die ick heden ontfanghen hebbe van mijn Heere van Tourlon/ ghisterẽ geschreven/ zoo sien ick wel dat ghy hem noch niet en hebt gheleuert de myne die ghy hadt/ waer af ick verwondert ben: ende daerom schrijve ick v dit woort/ v biddende/ by alzoo verre als ghy die noch niet en hebt ghegheuen/ dat ghy hem die terstont wilt gheuen/ want het en is gheen tijt langher te beyden. Onsen Heere beware uwe deurluchtighe persoone ghelijck ghy begheert. Wt dit Casteel van Namen/ den 27. van Julius 1577.

Onder was met Zijnder Hoocheyts eyghen hands gheschreuen.

Deur eenen brief die ick ontfanghen hebbe van mijn Heere van Tourlon/ hebbe ick moghen verstaen dat als hy my dien schreef/ die vanden Casteele niet en haddẽ ontfangen thescheet dat ick u tot Mechelen voor henlieden ghegeuen hebbe. Waer af ick my zeere verwondere/ ghemerct dat ghy wel weet/ dat ick daer op stae. Gheuet hem terstont/ist dat ghijt als noch niet en hebt ghedaen: ende draecht sorghe in goeden ernst om t'exe-cuteren ende volbringhen tghene datter heeft ghetracteert ge-weest/ sonder te wachten nae desen brient/ want hy sal in tijts comen om tgene van darwaerts ouer/ ende schrijft my altijts van als.

Onder was gheschreuen

Tot ulieder dienst

Don Jan.

D'opschrifte was:

Aende Doorluchtighe Heere Kaerle Focker/ Coron-nel vande Duytsche knechten voor den Coninck mijnen Heere.

Illustres Señores.

Brieuen vā zijne Hoochz aeñ selue Colonels vañ xxv. Iulij, 1577.

OY he receuido su carta de la data de ayer: y es verdad que entendiendo de buena parte que mi persona no estaua segura en esta villa, y que corria peligro, si no me ponia luego en saluo, me pareçio retirarme a este Castillo, por euitar inconuenientes. y si no les auise que lo queria hazer, fue porque la occasion no dio lugar a ello, por lo qual no tienen de questar quexosos de que no me fio dellos: que bien se que en cosas de mas momento lo puedo hazer, de quien tambien a seruido à su Magd. y huelgo que en esse lugar aya la quietud que me escriuen, y les ruego procuren por su parte que passe adelante, teniendo muy grand quenta con la guarda y seguridad del: porque entiendo que ay d'entro mucha gente del Principe de Orange, y podria ser que fuesse con algun designo contrario al seruicio de su Magd. y al beneficio de la dicha villa, sosiego y quietud de los payses.

Con esta van las cartas que piden para el Magistrado de essa villa por lo que toca al socorro de los mil escudos, auisarme an de lo que se hiziere. Tambien embio las otras cartas que piden para la gente que esta en Moll y Breda. procurar an que se acomoden los vnos y los otros, y que no hagan motino, pues veen del inconueniente que seria.

La patente que pide el Sr. Carlos Fucar, no embio, porque no es tiempo agora de hazer ausentia de ay; a su tiempo se le dara: no me occurre otra cosa, sino encargarles como lo hago se gouiernen conforme a lo que les tengo ordenado, y me auisen de lo que les occurriere. Guarde nuestro Sr. sus Illes. personas como dessean. De Namur a 27. de Iulio 1577.

Leegher stont met zijnder Hoocheyts handt gheschreuen.

Auisen me siempre de lo que se les ofreçiere, que lo mismo hare yo, porque par falta de entenderlo no succedan algunos inconuenientes en desseruicio de su Magd. y daño del pais.

Onderteeckent

A su seruicio Don Iuo.

Het

Het opschrift was:

A los Illustres Señores, los SS^s. el Varon de Frundspergue, y Carlos Fucar, Coroneles de infanteria Alemana por el Rey mi S^or.

Anueres.

Doorluchtighe Heeren

ICk hebbe heden ontfanghen ulieder brief/van date van gisterẽ/ende is warachtich dat ick verstaen hebbende van vrients weghe / dat myne persone niet wel en was verse-kert in dese Stadt/ ende datter peryckel was/ zoo verre als ick my niet terstont en salveerde / my heeft behoirlijck ghedocht dat ick my soude vertrecken op dit Casteel / om d'inconvenien-ten te schouwen. Ende dat ick ulieden niet en hebbe tselfde van te voren veradverteert/ heeft gheweest om dat d'occasie dat niet en heeft ghedoogt: waerom dat ghylieden geen oirsake en hebt om ulieden te beclagen van dat ick my niet en soude op ulieden betrouwen / wel wetende dat ickt wel doen mach in saken van meerder verlanck/als op lieden die zyne Maiesteyt so wel ghe-dient hebben / ende ben zeer blyde dat in dese Stadt de ruste is die ghylieden my schrijft/ulieden biddende dat ghylieden wilt doen tbeste van ulieder zyden / dat de sake onderhouden en-de ghevoordert werde / groote sorghe draghende voor de be-waernisse ende versekertheyt van die stadt : want ick verstae datter veel volcx binnen is vande Prince van Orenge / ende tsoude moghen zijn dat tselfde ware met eenighen aenslach contrarie den dienst van zyne Maiesteyt / de welvaert vande voorseyde stadt/ende ruste ende vrede vanden Lande.

Met dese gaen de brieven die ghylieden begheert aende Ma gistrat van die stadt / aengaende de hulpe vande duysent croo-nen/ghylieden sult my de wete laten van tgene datter sal af ge-daen worden. Ick sende oock d'ander brieven die ghylieden be-geert aen tvolck dat tot Mol ende Breda is. Ghylieden sult sien malcander te accommoderen / ende dat zy niet en mutine-ren/nae dien zy sien wat een inconvenient dat zijn soude.

JCK en sende d'opene brieuen niet die de Heere Kaerle Focker begeerende is/om dat nu gheen tijt en is hem van daer te absenteren: men sal hem die gheuen alst tijt sal zijn. Jck en hebbe ulieden nu ter tijt niet anders te schrijuen dan ulieden te belasten/ghelijck ick doen by dese/ dat ghylieden v seluen reguleert achtervolghende tghene dat ick ulieder bevolen hebbe/ eñ dat ghylieden my laet weten de saken die ulieden sullen ouercomen. Onsen Heere beware ulieder deurluchtighe persoonen ghelijck ghylieder begheert. Wt Namen den xxvij^{en}. van Julius 1577.

Leegher was met sijnder Hoocheyts eyghen hant gheschreuen.

Laet my altijts de wete van tghene dat ulieden sal ouercomen/ende sal des ghelijcx doen van mynent weghen:ten eynde datmen by ghebreke van sulcx niet te weten / niet en valle in eenighe ongheuallen tot ondienst van syne Maiesteyt / ende schade vanden Lande.

Onder was gheschreuen.

Tot ulieder dienst Don Juan.

D'opschrift was:

Aende doorluchtighe Heeren/ de Heeren de Baroen van Fronsberghe/ ende Kaerle Focker / Coronnels vande Duytsche Knechten voor zyne Ma^t.

Illustre Señor.

Brieuen van zijnder Hoochz aen Caerle Focker vanden 28. Iulij 1577.

SV carta de ayer reciui oy despues de comer:y huelgo me en extremo que Monsr. de Terlon esta tan resuelto de assistilles en qualquiera necessidad, y con que esso sea,tengo muy cierta confianza que por mas que intente Champegnie lo que v.m. dize,ganara poco. Tras esso conuiene estar muy acerta , y tener ojo a que a vn tiempo de la otra parte no accuda gente del Principe de Oranges.

Ya se

Y a se ha auisado a v. m. como el Conde de Meghem fue hazia su gente, de la qual no ay para que desconfiarse, porque esta figura de mi parte, y el accudira con ella sin falta. si tardare, puedesele auisar en diligencia, para que se de mas priessa. Tambien estoy figuro de la gente que fue de Mario Carduino: y el Secretario del dicho Conde partira y accudira luego que sea tiempo. La copia de la carta que escriuieron los Estados a esta villa, no ha llegado: pero deue ser en la forma que han escritto a otras. Este pleguezillo dese a Monsr. de Terlon luego. Nuestro Sr. su Illre. persona guarde, &c. De Namur a 28. de Iulio, 1577.

Onder stont gheschreuen.

A su seruicio Don Iuo.

Het opschrift was.

Al Ille. Señor Carlos Fucar, Coronel de Infanteria Alemana por su Mad.

Deurluchtighe Heere/

ICk hebbe desen nae noene/ ontfanghen uwen brief ghister gheschreven/ ende ben wtermaten seere verblijt dat mijn Heere van Tourlon soo zeere gheresolveert is om v bystant te doen in alle ende ieghelijcke nootlijcke saken. Ende in ghevalle dat alzoo is/ zoo hebbe ick een groot ende vast betrouwen/ dat niet tegenstaende dat Champaigny attenteert tghene dat ghy my seght/ dat hy luttel sal profficteren. Des niet teghenstaende zoo moet men zeere wel toesien/ ende d'ooghe int seyl hebben/ ten eynde dat op eenen tijt van d'ander zyde daer niet in en comen tvolck vande Prince van Orenge.

Ghylieden hebt alree gheadverteert gheweest dat de Graue van Meghem by zijn volck heeft gheweest: ende daer en is niet om quaet betrouwen van henlieden te hebben/ want zy zijn voor seker op mijn zyde: ende hy zal sonder faute met henlieden comen. Ist dat hy te langhe achterblijft/ ghy sult hem

moghen met haeste de wete laten / ten eynde hy hem te meer haeste. Ten anderen zo ben ick oock versekert van tvolck dat gheweest heeft onder Mario Carduini: ende de Secretaris vande voorseyde Graue sal vertrecken / ende terstont comen/ alst tijt sal zijn. De Copie vanden brief die de Staten aen dese stadt ghescreven hebben en is noch niet ghecomen/ick dincke datse moet zijn ghelijck die zy ghescreven hebben aen andere steden. Datmen terstont dit blapken of brief ken geue aen mijn Heere van Tourlon. Onsen Heere beware uwen deurluchtighen persone/etc.

Onderteeckent:

Tot ulieder dienst Don Juan.

D'opschrifte was

Aende deurluchtighe Heere / de Heeren Kaerle Focker / Coronnel vande Duytsche knechten voor zyne Maiesteyt.

Don Jan van Oostenrijck Ridder vander orden vanden Coninck/Stadthouder Gouverneur ende Capiteyn generael inde Nederlanden.

Brieuen vã sijne Hoochz aẽde Marcgraue, Ammã, Borgmeester Scepenẽ ende die vander Magistraet vã Antvverpen.

SEer lieue ende wel beminde / ghylieden sult verstaen deur mijn Heere van Hierges / ende ons brieven die hy ulieder leveren sal/de conspiratie die teghen ons opghestelt is/oock den staet waer in dat de saken haer vinden/tbetrouwen dat wy op ulieden hebben / ende d'occasie die haer presenteert om ulieder naturelic Prince te toonen wat liefde dat ghy hem draeght / ende hoe goede ende ghetrouwe vassalen dat hy heeft in zijn stadt van Antwerpen. Ende soo daer en tusschen wel tegen onsen danck / zeere van noode is tot dienste van zyne Maiesteyt/dat de vier vendelen van Cornelis van Eynden iñ stadt comen/ende hen daer logieren inde niewe stadt/om oft de voorseyde Heere van Hierges noch niet ghecomen en ware/ zo hebben wy ulieden daer af wel willen aduerteren by dese / die

Kaerle

Caerle Focker ulieden leueren sal: Vlieden wel expresselijck beuelende dat ghy die vredelijck ontfangt / de Borgers stille houdende / op dat zy in geen alteratie en comen / gemerct dat wy bedwonghen zijn dit nu te doen om henlieden te behoeden voor meerder ongeval. Ende men sal met henlieden goede gemeynschap moeten houden / ghelijck oock metten garnisoen dat nu daer is / doende van uwent weghen alle debvoir die mogelijck is / ten eynde dat de stadt zyne Maiesteyt alle de getrouwicheyt bewyse die zy hem schuldich is / dwelcke wy zeere op ulieden begeeren. Metten cortsten dat ghylieden u alle tsamen betoont in dese occasie sulcx als ghylieden behoort / ende ghelijck ghylieden altijts hebt ghedaen / ende nae tbetrouwen dat wy daer af hebben. Vlieden versekerende dat zyne Maiesteyt ende wy in zynen naem dat zullen op zynen tijt met sulcken danckbaerheyt vergelden / dat ghylieden sult reden hebben om ons daer af te prysen. Hier mede seer lieue ende wel beminde. Onsen Heere wil u bewaren.

Onderteeckent

Jehan.

Onder was met zijnder Hoocheyts eyghen handt gheschreuen:

Tot ulieder eyghen welvaert ende meerdere versekeringe / hebbe ick beuolen ende last ghegeuen dat inde stadt soude comen tvolck dat ghy hooren zult van Caerle Focker / ulieden biddende dat ghy die wilt ontfanghen ende accommoderen / om dies wille dat de soldaten aengaende henlieder persone / zullen in sulcker voeghen leuen / dat ghylieden geen reden en zult hebben om ulieden van haer te beclaghen / want ick hebt henlieden wel scherp beuolen ende belast / ende belaste ulieden het ander by desen.

Op den rugghe stont gheschreuen.

Aen onse zeer lieue ende wel beminde de Marcgraue / Amman / Borgemeesters / Schepenen ende die vander Magistraet. Binnen Antwerpen.

Illustres

Brieuen van zijnder Hoocheyt aē de selue Coronels van den 30. Iulij, 1577.

SV carta de ayer recebi oy a medio dia, por laqual he visto lo que por ella me auisan, como tambien lo que viene en la otra particular del Coronel Fucar. Agradesco les mucho el cuydado que tienen, y el que dizen tendran en el seruicio de su Mag^{d}. y porque entiendo lo mucho que altera la entrada ay de la gente de Cornelis van Eynden, he accordado que por el presente sera mejor que vengan alojar en el burgo que v^{s}. m^{s}. les auisaren, y señalaren, y assi se lo escriuo a ellos, y que assy se fortifiquen, y hagan spaldas a la villa: y ha de auer aduertissimiento que con tiempo an de ser auisados dello, digo del dicho burgo. y porque entiendo que el Regimiento de Champagney se ha puesto en el camino por donde an de venir, les escriuo assi mismo, que en caso hallassen el passo tomado, y que no le pudiessen hazer seguramente, se junten con el hermano menor, el qual sera breuemēte por alla. y porque se assosiegue esse pueblo, tornare a escriuir al Magistrado del, assegurandole de mi buena intencion, con orden que no dexen sacar ninguna hazienda, pues no ay para que: y que los burgeses pueden estar ciertos, que no sufriremos que se les haga algun agrauio: en cuya conformidad conuiene tambien que ellos ympidan por su parte con buenos medios de que no salga ninguna hazienda. Guarde N. S. sus Ill^{es}. personas como lo dessean. Deste Castillo de Namur a xxx. de Iulio, 1577.

Leegher was met zijnder Hoocheyts eyghen handt gheschreuen.

TENGAN buena correspondencia con el amigo menor, porque siendo menester les embiare el mayor: entretanto a serta fin descuydo, y auisenme muchas vezes de lo que oviere de nueuo, y del recibo de todas mis cartas.

A su seruicio Don Iuan.

Het opschrift was.

A los Illustres Señores los Señores Baron de Frundsberch, y Carlos Fucar Coroneles de Infanteria Alemana por el Rey mi S^{r}.

Doorluchtighe Heeren/

JCk hebbe desen dach opden noene uliedet brief ontfan-ghen gisteren gheschreven / byde welcke ick verstae heb-be tgene dat ghylieden deur de selfde my laet weten / als oock tgene begrepen is inden particulieren brief vanden Co-lonel Focker. Jck bedancke ulieden seere vande sorghe die ghylieden draecht / ende oock gheloeft voortaen te draeghen tot dienst van zijne Maiesteyt. Ende midts dat ick verstae de groote alteratie die daer comen soude / deur d'incompste van het volck van Cornelis van Eynden / soo hebbe ick my bedacht dattet nu ter tijt beter sal zijn / dat sy commen lo-geren in sulcken Dorp / als ghylieden hen sult ordonneren ende wijsen. Jck schrijft oock alsoo aen henlieden / ende dat sy hen daer souden sterck maken / ende de Stadt te rugghe nemen / ende men sal henlieden moeten verclaeren dat sy in tijts daer af sullen de wete hebben / ick segghe van het voorseyde Dorp. Ende om dat ick verstae dattet Regi-ment van Champaigny hem op den wech ghestelt heeft / daer lancx dat sy comen souden / soo schrijue ick henlieden oock / oft ghebeurde dat sy by auentuere de passagie ghesto-ten vonden oft inghenomen / ende dat zijt niet verseker en souden moghen doen / dat sy hen souden voeghen metten tonckten broeder / de welcke corts op die syde sal zijn. En-de op dattet ghemeyne volck soude gherust wesen / soo sal ick op en nieuw aen hennen Magistraet schrijuen / hen-lieder versekerende van mijn goede meyninghe / met be-vel ende ordonnantie dat sy gheen goet noch huysraet en laten wter Stadt gaen / aenghesien datter gheen stoffe en is waeromme / ende dat de Borghers hen sullen moghen ver-sekert houden / dat wy niet en sullen ghedooghen dat hen eenighen ouerlast sal ghedaen worden. Ter ghelijcken van dien ghylieden sult oock moeten van uwer zijden by goede middelen beletten / datter gheen goeden wt ghevoert en wer-den. Onsen Heere beware uliedet Deurluchtighe persoonen ghelijck ghylieden begheert. Wt dit Casteel van Namen / den 30. Julij. 1577.

Onder vvas ghefchreuen metter handt van
fijne Hoocheyt.

Houdt goede correspondentie metten ionckten vrient/ want in dien het noot is / ick sal v den outsten senden. Daer en tusschen zijt sorchfuldich op ulieder hoede / ende laet my dicwils tydinghe hebben van ulieden / ende van het ontfanghen van alle mijn brieven.

Tot uvven diencte, Don Iuº.

D'opfchrift vvas
Aende Doorluchtige Heeren/ mijn Heeren de Baroen Fronsberghe / ende Kaerle Focker/ Colonnels vande Duytsche knechten voor zijne Maᵗ.

Brief van sijne Hoocheyt aende voorseyde Colonnels vanden 31. Iulij. 1577.

Illuftres Señores,

SV carta del Coronel Carlos Fucar efcripta ayer recebi; y efcriuire al regimiento de Champagney que fe desaloje de ally: pero fabe Dios lo que hara. Efcriuo al Magiftrado para que fe aquiere y affegure, pues no he de confentir que les fea hecho ningun agrauio: y a efta occafion he refuelto que no entre en la Villa la gènta de Cornelis van Eynden, como lo auife ayer. Dos dias ha que embie a Monsʳ. de Tourlon recaudo para auer dinero cō que focorrer fu gente, por donde fe podia remediar el peligro que me reprefenta v. m. El amigo partira muy prefto, y fe dara prieffa para llegar alla. Guarde N. Sʳ. fus Illuftres perfonas como deffeā. Del Caftillo de Namur, à xxxj. de Iulio 1577. Acabo de llegar fu carta de 28, a la qual no ay que dezir mas de que fe efcriuira a Bergas lo que el Coronel Fucar pide.

Onder was gheschreven.
A fu feruicio Don Iuº.

D'Opschrift was.
A los Illᵉˢ· Señores, los Señores Baron de Frenfpergh y Carlos Fuccar, Coroneles de Infanteria Allemana por fu Maᵈ.

Door

Doorluchtighe Heeren/

Ick hebbe den brief vanden Colonnel Kaerle Focker / gister ghelchreven ontfanghen / ende ick sal aen het Regiment van Champaigny schrijuen dat sy van daer vertuysen / maer Godt weet wat sy doen sullen. Ick schrijue aenden Magistraet dat sy souden gherust zijn / ende hen versekert houden / ghemerckt dat ick niet en sal consenteren dat henlieden eenich onghelijck ghedaen worde. Eñ daerom hebbe ick gheresolveert dattet volck van Cornelis van Eynden niet en sal inde stadt comen / gheliick ick uliedẽ van gister de wete ghedaen hadde. Ick hebbe ouer twee daghen middel ghesonden aen mijn Heere van Tourlon om ghelt te crijgen / om zijn volck behulpich te wesen/ waer by datmen soude moghen regaerde stellen in het perijckel ende dangier dat ghylieden nu voor ooghen lecht / Den vyant sal seer haest vertrecken / ende sal alle neersticheyt doen die moghelijck is om seer haest daer te wesen. Onsen Heere beware uliedér doorluchtighe persoonen nae uwer begheerte. Wten Casteele van Namen den xxxj. van Julius. 1577. Vlieder brief vanden xxviij. is ghecomen / op de welcke niet meer en valt te segghen / dan datmen sal schrijuen nae Berghen tghene dat de Colonnel Focker begheert.

Brieven van sijne Hoocheyt, aende voorf. Colonnels vanden 31. van Iulius. 1577.

Onder stont ghefchreuen

Tot uwen dienst, Don Iuan.

D'opschrift was

Aende Doorluchtighe Heeren/ mijn Heeren de Baroen van Fronsberch/ ende Kaerle Focker/ Colonnels vãde Duytsche knechten voor zijne Maiesteyt.

Monseigneur.

Lettre de Louys de Blois, seigneur de Terlon, à son Alteze du 1. d'Aougst. 1577.

CE mot seruira d'auiser vostre Alteze, que nos soldats ici sont si alberottes, que d'heure à autre i'attens q̃ me doiuent trousser par le collet. Et n'est en moy de pouuoir mettre vn seul homme ici

ici dedans; parce qu'en faiſant le moindre ſemblant, il eſt certain qu'ils me mettroyent en pieces, & les Capitaines auſſi, que n'ay voulu laiſſer d'en aduiſer voſtre Alteze.

Le tout procede ſur certains bruits d'aucunes lettres qui ſe diſent auoir eſté prinſes aux Lãdes de Bourdeaux, ſignees de voſtre Alteze & Eſcovedo, & auſsi de ce que voſtre Alteze leur a mandé de laiſſer entrer dans la ville les quatre compaignies de Eynden, qui les altere de façon, que n'attés que l'heure. Ie m'aſſeure s'ils ont copies des lettres ſuſdictes, que me forceront de faire ce que ne voudrois. Tous les Marchans ſont hors de la ville: c'eſt la plus grand' pitié du monde de veoir ce deſordre qu'il y a dans la ville. I'ay enuoyé vers le Magiſtrat pour nous furnir viures, parce qu'en ſommes du tout deſpourveuz. Les gens de Monſieur de Champaigney cottoyent touſiours les quatre compaignies de Eynden.

Les Allemans ſont en partie cauſe] de l'alberotte; par ce que voyans qu'ils avoyent bonne correſpondence auec moy, ſe ſont avancez de dire qu'ils avoyent fait ſerment avec nous autres: & que nous eſtans avec eux, feroyent payer aux Bourgeois la meneſtre, auec autres bravades.

Le paſſage m'eſt coupé de tenir beaucoup de correſpondence avec eux. Le mois que voſtre Alteze a ordonné, eſt delivré.

Par autre voye ay adviſé voſtre Alteze, ne ſçay ſi elle aura receu mes lettres.

Sur ce, Monſeigneur, ie prie le Createur donner à voſtre Alteze en ſanté longue & heureuſe vie. Du Chaſteau d'Anuers, ce premier d'Aouſt 1577. En haſte.

Voſtre Alteze peut aſſeurer que l'alteration ne procede du payement: ſi eſt-ce qu'ayant entendu comme les Eſtats ont envoyé en ceſte ville vingt mille florins, pour payer tout ce qui eſt deu à ces compaignies, qui cauſe la plus grande alteratiõ depuis le premier.

De voſtre Alteze
Humble ſeruiteur, Louys de Blois.

Sur le doz eſtoit eſcrit:
A ſon Alteze.

Mijn Heere/

Brief van Louys de Blois, Heere van Tours aen sijne Hoocheyt vanden eersten van Oogst 1577.

Dese sal dienen om uwe Hoocheydt te adverteren dat ons Soldaten hier soo seere ontstelt zijn / dat ick van ure tot ure verwachte dat sy my sullen metten halse grijpen. Ende en is in mijnder macht niet dat ick hier een enckel Soldaet soude moghen inbringhen / want in dien ick daer af eenighe maniere maecte sy souden my onghetwijfelt om den hals bringhen / ende de Capiteynen oock / van dwelcke ick niet en hebbe willen laten uwe Hoocheyt te adverteren.

Dit is al spruytende wt sekere gheruchten van eenighe brieven diemen seght dat afgheworpen zijn gheweest opde Heye van Bourdeaux / onderteeckent by uwe Hoocheyt ende Escovedo / ende oock wt dat uwe Hoocheydt henlieden ontboden heeft dat sy souden de vier vendelen van die van Eynden inde Stadt laten comen / dwelcke henlieden soo is altererende / dat ick anders niet en verwachte dan die ure. Ick versekere my wel / ist dat sy coppye hebben vande voorseyde brieven / dat sy my met foortse sullen doen doen/ tghene dat ick niet en soude willen. Alle de Cooplieden zijn wter Stadt ghetrocken / het is een seer deerlijcke saecke te sien dese beroerte die inde Stadt is. Ick hebbe aenden Magistraet ghesonden om dat sy ons soude stofferen van lijftocht midts dat wy gheheel onversien zijn. Tvolck van mijn Heere van Champaigny cottoyeren alleneen de vier vẽdelen van die van Eynden.

De Duytsche zijn eens deels oorsaecke vander ontstellinghe vande Soldaten / de welcke midts dat sy saghen dat sy met my goede correspondentie hadden / hen verboordert hebben te segghen / dat sy met ons eedt ghedaen hadden / ende dat sy / wy met henlieden zijnde / de Borghers souden den Speelman doen betalen / met meer ander hoochmoedighe woorden.

Den wech is my benomen om met henlieden te houden groote correspondentie / de maent die uwe Hoocheyt bevolen heeft te betalen / is gelevert.

Lancs eenen anderen wech hebbe ick uwe Hoocheyt adbys ghesonden / ick en weet niet of die mijn brieuen ontfanghen heeft.

Hier mede / myn Heere / soo bidde ick Godt dat hy uwe Hoocheyt verleene een goet ende lanck ghesont leuen. Wten Casteele van Antwerpen / desen eersten van Augustus. 1577. In haeste.

Vwe Hoocheyt mach wel versekert zijn / dat d'alteratie niet en is spruytende wt de betalinghe / maer deur dat sy verstaen hebben / hoe dat de Staten aen dese stadt ghesonden hebben twintich duysent guldens / om te betalen tghene datmen dese vendelen schuldich is / dwelck sedert d'eerste een oorsaecke is vande meeste alteratie.

Van uvver Hoocheyt

Ootmoedich dienaer, Louys de Blois.

Op den rugghe stont gheschreuen

Aen zijne Hoocheyt.

Illustre Señor,

Brief vā sijnder Hoocheyt aen Kaerle Focker vanden 8. Augusti. 1577.

POr su carta de cinco deste entendi la salida de su gente de la villa d'Aueres, de que primero auian aqui venido particulares nueuas: He tenido dello el desgusto que es razon, y se puede considerar, pues dello se ha seguido tan notable per juyzio al seruicio de su Mag^d. Con todo esto me holgue que viuiesse v. m. escapado con la vida por lo que estimo su persona. plazera a Dios de darnos algun dia mejor successo, que en tanto es razon le demos gracias por todo. Su estada con la gente en essa villa me parece sera bien de continuarla, hasta que le venga otra orden mia, y que se vaya entreteniendo la gente con los mejores medios que se pudiere: porque para hablar a la realidad de verdad, yo no me hallo al presente con recaudo para poder embiar ningun dinero; y aunque le tuuiesse, son los tiempos tales que no se como se le pudrian remitir: y assi sera necessario, que por alla se ayude lo mejor que pudiere: haziendo moderadamente contribuyr los lugares del contorno

torno dessa Villa, para que ella quede mas aliuiada: que cierto asi desto como de no poder le proueer para su entretenimiento tengo toda la pena que sabria significar: pero aguardo muy breuemente remedio de todo de su Mad. sobre lo que le embie a representar por el secretario Escouedo. Pido le mucho que como hasta a qui ha hecho, y se espera de persona qu'es tan seruidor de su Magd. se vaya sustentando, y entreteniendo la gente como mejor pudiere, sin hazer mudança de ay sin orden mia, que yo embiare las cartas que pide para ella, a que le obedescan y tengan el respecto que es razon. Guarde N. S. su Illustre persona como lo dessea. De Namur a viijº.de Agosto 1577.

Na date was gheschreuen:

Yo he hecho venir junto à esta villa sus cinco compañias, las siete de otro regimiento: y por quanto no tienen cabeça, y que le Baron Frensperghe està indispuesto, conuiene que se venga el luego por aqui, escabullendose de ay lo mas presto que pudiere, y se venga para mi que asi se lo pido; que no aya falta en ello, dexando orden en lo de ay.

A su seruicio Don Iuº.

D'opschrift was

Al Illᵉ. Sʳ. el S. Carlos Fucar, Coronel de Infanteria Alemana por su Mad.

Doorluchtighe Heere/

ICk hebbe verstaen wt uwen brief vanden vijfden van deser maent / tvertrecken van v volck wter Stadt van Antwerpen/waer af hier van te voren particuliere tydinghen waren. Ick hebbe daer alsulcken verdriet in ghehadt / als de reden is eyssehende/ ende als men wel kan ghedincken/ nae dien dat hier wt ghevolcht is soo merckelijcken achtedeel tot dienst van zijne Maʳ. Nochtans hebbe ick ten anderen verblijt gheweest doen ick hoorde dat ghy dleuen ontdraghen ende ghesalveert hebt / om d'estime die ick hebbe van uwen persoone. De Heere sal ghelieuen ons op eenen anderen dach beteren voortganck te gheuen / niettemin men moet hem van allen

Brief van sijne Hoocheyt aen Kaerle Focker vanden 8. van Oogst, 1577.

allen louen ende dancken. My dunct dattet goet sal zijn dat ghy met v volck noch inde Stadt blijft tot dat ghy van my ander ordinantie hebt / ende dat ghy daer en tusschen sult sien tvolck te onderhouden met de beste middelen / ende weghen die ghy sult moghen bedincken. Want om realijck te spreken ende de ghereechte waerheyt te segghen / ick vinde my nu sonder eenich middel van ghelt te moghen senden. Ende oock al hadde ickt / den tijt is nochtans sulcs / dat ick gheen middel en sie om v dat te doen hebben. Ende daerom salt van noode zijn dat ghy daer v seluen behelpet ten besten dat ghy moecht / doende de dorpen rontomme de stadt gheleghen taemelijck contribueren / op dat de Stadt soo veel te meer onbelast sy: v versekerende dat ick soo wel daerom / als om dat ick niet en hebbe waer mede om v te voorsien van v onderhoudt / meer verdriets hebbe dan ick v soude connen te verstaen gheuen. Maer ick verwachte corts van als remedie van zijne Ma[t]. op tghene dat ick haer hebbe doen vertooghen byden Secretaris Escovedo. Ick bidde v seer hertelijck dat ghy / ghelijck als ghy tot noch toe ghedaen hebt / ende verwacht wort van een personnage die so seer totten dienste is van zyne Maiesteyt / tvolck wilt onderhouden ende blyuen houden ten besten dat ghy moecht / sonder veranderinghe te maeken / ten waere by mijn beuel / want ick sal de brieuen die ghy begheert / aende Stadt seynden / op dat ghy moecht ghehobedieert ende gheacht zijn als betaemt. Onsen Heere bewaere uwen Doorluchtigen persoone nae uwe begheerte. Wt Namen den 8. Augusti. 1577.

Nae date

Ick hebbe ontrent dese stadt doen comen v vijf vendelen / ende seuen van een ander regiment / eñ midts dien dat sy geen hooft en hebben / ende dat de Baroen van Frunsbergh niet wel te passe en is / so moet ghy terstont hier comen / v van daer makende so haest alst v sal mogelijck zijn / om by my te comen dwelcke ic v bidde / eñ dat daer gheẽ faute aen en sy / na dat ghi daer orden gegeuen eñ gelaten sult hebben dier van noode is.

Onder stont ghescreuen

Tot uwen dienste, Don Iuan.

D'opschrift

D'opschrift vanden voorseyden brief vvas aldus:

Aenden Doorluchtigē Heere/ de Heere Kaerle Focker/ Colonnel vande Duytsche knechten voor zijne Ma^t.

Señora,

CRea V. Ma^d. Suplicoselo que me han tenido y tienen tan poco libre las ocupaciones de por aca, que casi nunca me dexan hazer cosa de las que quiero. Y assi esto, y no saber de persona propria con quien escriuir, ha sido causa que no lo aya hecho tanto tiempo a. Agora con la ocasiō de la vuelta a essa corte de Pedro Dore, el qual me assegura que pondra esta carta en manos de V. Ma^d. quiero darla la cuēta que puedo de mi, aquien las beso infinitas vezes, por los continuos fauores y mercedes que recibo con sus cartas, que son cierto muy conformes a lo que merece mi gran voluntad de emplear la vida, y quanto della depende, en su seruicio: asi me haga Dios el bien de poderlo mostrar algun dia. Yo Señora quedo qu'al el dicho Dore dira mas largamente, por auer llegado las cosas a tales terminos en estos Estados, que a tardar vn poco en asegurar mi persona, se perdiera jūto con la Religiō, y obediençia de su Ma^d. que es el major mal, y la perdida que menos se a de consentir de todas. Porque en esto aqui ni quieren conoçer a su Dios, ni obedecer a su Rey como deuen. Antes pretenden libertad en todo. De manera que es compassion grandissima ver como lo tratan, y las desuerguenças y poco respeto con que pagan a su Mag^d. las mercedes que les ha hecho; y a mi los trauajos, indignidades, y peligros que he passado por estas gentes. Mire V. Ma^d. quā poco que ha aprouechado, ni aprouecha para los malos, el bien que se les haze. Al fin ellos aman y obedecen de todo punto al mas peruerso, y tiranno ereje, y rebel de la tierra, que es este condeñado del Principe de Oranges: y aborreçen y desacatan el nombre y mandamientos de su Principe y natural Señor: sin temor de Dios, ni respeto o verguença de las jentes. Y aunque generalmēte hablo de la major parte, ay algunos muy determinados a cumplir lo que deuen en seruicio de nuestro Señor, y su Mag^d. los quales andan con migo muy como honrradissimos caualleros. Con estos, Señora me he recojido a este Castillo, desde donde hago quātos oficios puedo, valiendome para ellos de los Diputados de la Ma^d. del Emperador

Brieuē vā sijne Hoocheyt aen me vrouvve de Keyserinne, vandē 14. Augusti 1577.

perador. Para que cessen las preuençiones de las armas en cada parte, y conoscan por la suya a lo que estan obligados. Pero como la propria conçiencia y mala instincion les acusa, desconfian, y no quieren sino mereçer q̃ desde Dios hasta las gentes vengan en su ruyna y castigo. El mismo Dios saue quanto queria yo escusar llegar a estos terminos, mas no se como, contra los que tan determinadamente se hazen tan rebeldes. y como les pareçe agora que todo les acude, y que todo me falta a mi, ensoberbeçenselos ruynes con esto, sin acordarseles que ay mañana en que llegara su castigo. Entretãto yo ando a medio çercado, y no perdiendo tiempo, enquanto me obligan estas gentes agañarle. Esto es en suma el estado de lo de aca. Mas largo lo entendera V. Mad. del dicho Dore, el qual quiere voluer a dar vna vuelta por essa corte. Entretanto que las ocasiones declaran en estas partes la resolucion que ha de tomar, y lo que yo podre hazer por el. aquien en qualquiera tiempo que voluiere ofresco a V. Mad. por obedecer su mandamiento de entretener, o acomodar en quanto yo pudiere, aunque exceda de las hordenes del Rey mi Señor. Otra letra tuve de vuestra Mad. los dias passados, sobre que diese orden para que fuese pagada de lo que se le deue en estos estados: y porque me pueda quexar con rason de mi fortuna, tomome en tiempo que me fue imposible obedecer luego la cosa que mas quisiera executar. y assi lo dixe a la persona que me dio la carta, a la qual no he visto, ni he tenido nueua della despues aca. Agora desseo grandemente que acuda a mi, para que tratassemos la forma que podra auer para que se cumpla lo que vuestra Mad. manda, por que cierto la necessidad llega al vltimo estremo, y era entonces mayor, por que no osaua mandar lo que queria. Pero de vna manera o de otra V. Mad. ha de ser seruida, aunque falte para lo mas forçoso y necessario. Solo en el tiempo abra el mayor peligro, que en lo de mas, procurare q̃nde aya quanto a la seguridad dando alguna consinacion sobre que se vaya cobrando: y aunque yo hare mis diligencias para tener nueua del que me dio la letra: por si no la tuuiere, suplico a V. Mad. mande a quien fuere seruida que acuda a mi, que yo acudire cierto a su seruiçio a despocho del tiempo, si guerras y nueuas rebueltas no lo vençen todo. Mande V. Mad. tam biẽ suplicoselo que se me den nueuas de su salud, y no se le holuide,

para

ra qualquiera resoluçion que llegare a tomar, o para lo que fuere seruida disponer de mi, que lo puede hazer muy mejor que de ninguno de sus hijos, pues a nadie en la tierra dare nunca ventaja, antes pensare lleuarla a todo el mundo, de mas obediente y desseo de seruirla, y de quanto fuere contentamiento y grandeza de V. Mad. aquien nuestro Señor guarde con el descanso que mereçe, y con lo de mas que yo la desseo. Deste Castillo en Namur a 14. de Agosto 1577.

D. V. Mad.
Muy cierto y mas humilde seruidor
que sus Imperiales manos beza,
Don Iuo. de Austria.

D'opschrift was/

A la Imperatrix mi Señora, en mano de su Mad.

Me Vrouwe/

Ick bidde uwe Maiesteyt te willen ghelooven dat die saken van herwaerts-over my ghelaten hebben en noch laten soo luttel vryheyts / dat sy my bycans nemmermeer en ghedooghen te doen tghene dat ick seer begeere/ inder vueghen dat soo wel dese sake / als oock dat ick niemant bequame gheweten en hebbe / met wien dat ick hadde moghen schrijven / d'oirsake is gheweest dat ick dat in soo langhe niet en hebbe ghedaen. Maer nu d'occasie haer presenterende vāde wedercomste vā Peeter Dore in dit hof van herwaerts-over/ de welcke my versekert dat hy desen brief sal leveren in handen van uwe Mat. soo wil ick de selue rekeninghe geuen/ soo seere als my moghelijck is / van tghene dat my aengaet/ die niet connende ghenoech bedancken/ vande eenparige ionsten ende vrientschappen die ick ontfanghe deur middel van zijn brieven de welcke voorwaer seer ghelijckvormich zijn het ghene dat mijnen yver / van tot mijnen dienst te besteden mijn leuen / ende alle tghene dat daer aen cleeft weer-

Brieven van sijne Hoocheyt, aen me Vrouwe de Keyserinne vanden 14. Augusti. 1577.

dich is. Ick bidde Godt dat hy my wil die duecht gunnen
dat ick dat mette wercken noch eens mach bewijsen. Nu/
me Vrouwe/ick ben inden staet die de selfde Dore uwer Ma=
iestept breeder sal verclaren / ghemerct dat de saken van her=
waerts-ouer met dese Staten in sulcken terme zijn gheco=
men / dat soo verre ick een weynich ghetoeft hadde om mijn
persoone te versekeren/ de selfde verloren soude gheweest heb=
ben / tsamen de Religie ende onderdanicheyt van zijne Ma=
iestept / dwelck voorwaer d'meeste quaet is/ ende tverlies dat=
mē onder alle ander min behoort te lijden. Want inder waer=
heyt sy en willen herwaerts-ouer noch bekennen henlieder
Godt / noch henlieder Coninck ghehoirsaem zijn ghelijck sy
behooren / maer zijn in meeninghe in alle saecken vryheyt te
hebben / inder voeghen dattet een deirlijcke saecke is om sien
hoe dat sy te wercke gaen / ende d'onbeschaemtheden ende
tcleyn respect daer mede sy zijne Maiestept betalen de Ghe=
naden die hy hen ghedaen heeft / ende my de moeyten / on=
weerdicheden ende perijckelen die ick om dit volck gheleden
hebbe. Uwe Maiestept mach aenmercken hoe luttel dat ghe=
baet heeft ende noch profiteert den quaden / de deucht diemen
henlieden doet. Metten cortsten ghesept / sy beminnen ende
zijn in alder manieren ghehoorsaem den alder verkeersten en=
de tyrannighen ketter ende wederspannichste die ter werelt
is / de welcke is die vermaledijde Prince van Orenge / ende
ter contrarien/ soo hebben sy eenen aftreck ende onteeren den
naem ende dbevel van henlieder natuerlijcke Prince ende
Heere/ sonder Godt te vreesen / of respect of schaemte van
de menschen. Nochtans hoe wel dat ick nu spreke int gene=
rael vanden meestendeel van dien / soo zijnder sommighe
seer wel gheresolveert om te doen tghene dat sy schuldich
zijn / totten dienst van onsen Heere ende van zijne Maiestept/
die my voorwaer gheselschap houden als Edelmannen ende
Ridders van grooter eeren. Met die / me Vrouwe / heb=
be ick my vertrocken op dit Casteel / van waer dat ick doe
alle debvoiren die moghelijck zijn / my behelpende totten ef=
fecte van dien met de Ghesanten vande Keyserlijcke Maie=
stept / op datmen van yeghelijcke syde de wapenen nederleg=
ghe/

ghe / ende dat een yeghelijck op zijn syde bekenne waer toe dat hy verbonden is. Maer ghelijck nu is dat hen eyghen conscientie ende quade intentie hen is accuserende / soo hebben sy een mistrouwen / ende en willen niet verdienen dan dat soo wel Godt als de menschen / hem tsamen spannen tot henlieder verderffenisse ende straffe. Dese selfde Godt weet / hoe seere dat ick wel soude begheeren te schouwen dese wterste saecken / maer ick en weet niet / hoe dat ick dat soude moghen doen / den ghenen die soo obstinaetelijck hen soo wederspannich toonen. Ende ghelijck henlieder dunckt / dat de Fortuyne nu op henlieden ouer al is lacchende / ende dat my alle saecken begheuen / soo verhooveerdighen daer in de boose / sonder te peynsen datter is eenen dach van morghen / op de welcke hen straffe sal comen. Daer en tusschen ben ick half beleeghert / sonder tijt te verliesen / tot dat my dit volck hier bedwingt om henlieden te winnen. Daer hebt ghy int corte den staet van herwaerts-ouer. Uwe Maiesteyt / sal die breeder verstaen vanden voorseyden Dore: de welcke wil wederom comen / ende eenen keer doen in dit Hoff / te wyle dat d'occasien sullen herwaerts-ouer bewysen wat resolutie dat hy sal hebben te nemen / ende tghesen wat resolutie dat hy sal hebben te nemen / ende tghene dat ick voor hem sal moghen doen: de welcke soo wanneer dat hy sal wederkeeren / ick presentere aen uwe Maiesteyt / ten eynde dat ick ghehoirsaem sy u bevel van hem te onderhouden oft accommoderen in al tghene dat ick sal moghen / al soude ick oock passeren den last die ick daer af hebbe van mijnen Heere de Coninck. Ick hebbe dese voorleden daghen noch eenen brief ontfanghen van uwe Maiesteyt / als dat ick soude maken dat sy mocht betaelt werden van tghene datmen haer hier schuldich is: de welcke voorwaer my heeft ghegheuen gheweest (op dat ick soude van alle zijden goede oorsaecke hebben om my te beclaeghen van myn ongheluck) rechts op den tijt dat my niet mogelijck en was terstont ghehoorsaem te wesen / de saecke die ick alderliefst begheerde te volbrenghen. Dat selfde seyde ick den ghenen die my den brief leuerde / dien ick sedert noyt en hebbe ghesien / noch tydinghe van hem ghehadt. Nu soude

ick seere wel willen dat hy by my quame / op dat wy souden moghen spreken vande middelen ende manieren die daer souden moghen wesen om te doen tghene dat uwe Maiesteyt beveelt / ghemerckt dat ongetwijfelt den noot totten wtersten ghecomen is: nochtans was die als doen noch meerder / midts dat ick niet en dorste schrijuen tghene dat ick wel ghewilt hadde: Niettemin tsy by een maniere of d'ander / soo sal uwe Maiesteyt gherust zijn / al souder ghebreck moeten zijn in tghene dat meest van noode is ende ghefortseert / het meeste perijckel sal alleene zijn aengaende den tyt / want aengaende de reste ick sal beneerstighen datter gheen en sal wesen / aengaende de versekertheyt / midts gevende eenich bewijs / om datmen tselfde soude moghen crijghen. Ende hoe wel dat ick alle neersticheyt sal doen om tydinghe te hebben vande ghene die my den brief ghelevert heeft / niettemin oft gheviele dat ick gheen en creghe / soo bidde ick uwe Mat. dat sy den last gheve die haer sal ghelieven: ende dat hy by my come / die inder waerheyt mijn beste sal doen tot uwen dienst / iae in spijte vanden tijt / ten ware dat de orloghen / of nieuwe revolten alle macht te boven ghinghen. Ick bidde insghelijcx dat uwe Mat. bevele / dat ick mach tydinge hebben van haer ghesontheyt / ende dat sy niet en wil vergheten / in wat resolutie dat sy mach nemen / in alle tghene daer sy soude in ghedient wesen / te disponeren van mijnen persoone / want sy machs wel doen: iae beter dan van eenich van haer sonen / ghemerct dat ick niemant die leeft dit voordeel sal geven / iae mijn meyninghe is dat ickt voor alle ander sal behooren wech te dragen / van haer te wesen die alder onderdanichste / ende greetichste om haer te dienen in alle tghene dat sal dienen totten contentement ende Hoocheyt van uwe Mat. de welcke onsen Heere wil bewaren met de ruste die sy weerdich is / ende daer en boven met alle tghene dat ick haer wensche / Wt dit Casteel van Namen / desen xiiij. van Augustus. 1577.

Van uwer Mat.
Seer seker ende alder ootmoedichste dienaer
Don Ian van Oostenrijck.

D'opschrift

D'opschrift was

Aen me Vrouwe de Keyserinne / in handen van hare Maiesteyt.

Ende hoe wel dat d'ongheveynstheyt vande voorseyde Staten / aengaende tpoinct vanden Heylighen gheloove / ende Catholijcke Roomsche Religie / ende de ghehoorsaemheyt diemen zijne Maiesteyt schuldich is / gheheel onghebroken is / notoir ende openbaer / nochtans hebben de selfde tot breeder ghetuyghenisse van henlieder meyninghe / hier doen by voeghen d'acte van haerlieder expresse Vereeninge op dese poincten sodanich als hier naer volcht.

De Unie

De Unie oft Vereeninghe vande Generale Staten vande Nederlanden tot Bruessel versaemt / waer af d'Originael onderteekent is / soo wel byde Prelaten / Edelen / ende Steden / als andere / ghewilleceurt by mijn Heeren vanden Raet van State / ghecommitteert by zijne Maiesteyt / totten Gouvernemente Generael vande voorseyde Nederlanden : berustende tvoorseyde Originael onder de bewaringhe vande Staten van Brabant.

WY onderschreven / Prelaten / Gheestelijcke persoonen / Heeren / Edelmannen / Magistraten vã Wetten / Steden / Casselryen / ende andere makende ende representerende de Staten vande Nederlanden / in dese stadt van Bruessel nu ter tijt vergadert / ende andere / zijnde onder de ghehoorsaemheydt vanden seer hooghen / seer machtighen / ende seer deurluchtighen Prince de Coninck Philips / ons ouerste Heere / eñ nateurlijck Prince. DOEN weten alle tegenwoordighe ende toecomende dat wy siende dat ons ghemeyne Vaderlant benaut was deur de verdruckinghe der Spaignarts / meer dan Heydensche ende tyrannige / hebben beweegt / ghedreven / ende bedwonghen gheweest / van ons te vereenighen ende tsamen te voeghen / ende met wapenen / raet / volck / ende penninghẽ / d'een den anderen by te staen / tegen de voorseyde Spaignarts / eñ aenhangers / verclaert rebelle vã zijne Ma^t. ende ons vyanden / ende dat dese Vereeninge ende versaminghe heeft naderhant gheconfirmeert gheweest deur de Pacificatie laetst ghemaect / al by authoriteyt ende willeceuringhe vanden Raet van State by zijne Ma^t. ghecommitteert totten Gouvernement generael vande voornoemde landen. So nu de gheprętendeerde meyninghe van dese Vereeninghe / is eysschende alle ghetrouwicheyt / ghestadicheyt / ende van wedersyde bystant voor altijts / ende dat wy niet en willẽ eenichsins by eenich qualijck verstaen / dat daer soude materie zijn van suspicie / ende min van quade wille in eenighe van ons / maer ter contrarie dat de saken vande selfde Vereeninge soude wesen ghevordert / beneerstícht / ende gheexcuteert in alle oprechticheyt / ghetrouwicheyt / ende neersticheyt / inder vueghen dat gheen vanden Ondersaten ende ingheseten vande

selfde

selfde landen/soude redelijcke oorsake hebbẽ van hen qualijck
te vreden te houdẽ oft te twijfelen van ons: Om dese redenen/
ende selfs ten eynde niet en soude onghetrouwelijck gehandelt
zijn tot achterdeel van ons ghemeyne Vaderlant / ende recht=
veerdige bescherminghe/ oft deur onachtsaemheyt oft conni=
ventie soude achterghelaten worden tghene dat voor de selfde
rechtveerdighe bescherminge/is of sal van noode zijn. So heb
ben wy wt crachte van onse Macht eñ Commissie respectiue=
lijck eñ anderssins/voor ons eñ onse naercomers/ geloeft ende
glouẽ op Christelijcke trouwe/ van liedẽ met eerẽ eñ warach=
tighe Compatrioten/ te houden eñ onderhouden onverbreke=
lijck eñ altijts/de voorseyde vereeninge eñ versaminge: Son=
der dat yemant van ons hem mach scheydẽ oft afbreken deur
dissimulatie/heymelijck verstant/oft by eenigherhande ander
maniere/eñ dat om de conservatie van onsen Heylighen Ghe=
looue eñ Catholijcke Apostolijcke Roomsche Religie/ volco=
minge vande Pacificatie/ ghesaemtlijck tot wtdrijvinge van=
den Spaignarts eñ henlieder aenhangers/eñ de gehoorsaem=
heyt diemen zijne Ma^t. schuldich is/ voor de welvaert eñ ruste
van ons Vaderlant/ tsamen om de bescherminghe van alle eñ
yeghelijck ons Privilegien / Rechten / Vryheden/ Statuten/
Costumen eñ oude ghebruycken. Waer toe wy sullen waghen
alle de middelen die ons sullen moghelijck zyn/ so met ghelde/
volck/raet ende goeden/iae van tleuen/ in dien dat van noode
ware. Ende dat niemant van ons niet en sal moghen int par=
ticulier gheuen eenighen raet/advys oft consent/noch houden
heymelijcke oft particuliere communicatie met de ghene die
niet en zyn van deser Vereeninghe. Noch oock ter contrarie
hen eenichssins openbaren tgene dat is/ of sal in ons vergade=
ringhe ghetracteert/gheaviseert oft ghesolveert zyn: maer sal
hem moeten in allen conformeren met tghene dat ons genera=
le eñ ghemeyne resolutie sal draghen. Eñ in dien eenighe Pro=
vincie/Staet/Landtschap/Stadt/Slot oft Huys/ worde be=
leghert/besp[r]onghen/aengheslagen/ beschadicht oft verdruct/
hoe dat sy/eñ oft yemant onsers/oft andere/hẽ hebbende voor
het Vaderlant eñ de ghemeyne bescherminge desselfs/ vrome=
lijck ghedraghen teghen de voorseyde Spaengnaerden / oft

andere affairen daer af dependerende / so int generael als particulier/worde ondersocht/ghevanghen/gheranchonneert/beschadicht/beswaert/overlast, oft in onruste gebracht/ in zijnen persoon/Goet/Eere/Staet oft anderssins. Ghelouen wy daer inne bystant te doen/by allen den middelen voorz.namentlick te veruolghen die onslakinge van sulcke gevanghene/ tsy met crachte eñ ghewelt/ oft anderssins. Opde pene van te wesen afghesedt eñ ghedegradeert van Edeldom / van Naem / van Wapene eñ Eere/ghehouden als meyneedich/onghetrouwe/ eñ vyanden van ons Vaderlant/voor Godt eñ alle menschen/ eñ te vallen inde schande van Infamie ende onvroomheyt ten eeuwighen daghen. Eñ om dese onse vereeninghe eñ heylich verbondt te versterckem/ hebben wy dese ieghenghenwoordighe met onse ghewoonelijcke handteeckenē onder geschreuen eñ gheteeckent den ix. Januarij. Int Jaer Onsheeren 1577.

Hier onder sijn ghestelt die handteeckenen int besondere.

Ende beneden de selve,

De bevestinghe ende aggreatie, van mijnen voors. Heeren vanden Rade van State, so hier na volcht.

Naer dien die ghedeputeerde vande Generale Staten/ hier boven onderteeckent/versocht hebben/dat vanden Rade van State ghecommittert by zijne Ma^t. totten generalen Gouvernemente vanden Landen van herwaertsovere/Dat sy souden willen aggreeren eñ willecoren/ dinhouden vander Unie eñ vereeninghe hier boven gheschreuen. Die selue vanden Rade/ aenmerckende het voorsz. versueck eñ die redenen hier boven vermelt/ hebben voor so vele in hen is/ geaggreeert eñ bevesticht/ aggreeren eñ beuestighen by desen/ de voors. Unie eñ vereeninghe/ nae heure vorme eñ inhouden. Ghedaen tot Bruessel op het Stadthuys aldaer / inde vergaderinghe vande voornoemde Staten/ den ix. dach van Januario. Anno. xv^c. Zevenentseuentich.

Ende onder was ghescreven,

Ter ordinantie van mijne voors. Heeren vanden Rade van State.

Onderteeckent

Berti.

Hier

Hier nae volcht d'Acte te teeckenen/ byde Prelaten / Vicarisen/ Heeren/ Gouverneurs/ Raeden/ Overicheyden/ Magistraten/ Wetten/ Officieren/ Collegien/ Capittelen/ ende andere treffelijcke ende vermaerde persoonē vanden Steden/ Vrijheden / ende Dorpen vande voors. Nederlanden.

Wy etc. Ghesien hebbende d'Acte vander Unie ende vereeninge hier boven / by mijne Heeren vanden voornoemden Rade van State van zijne Mat. ende de Generale Staten van dese Nederlandē van herwaerts-over/ ons overghesonden by heure brieven vanden xxiij. dach Aprilis/ in dit Jaer Zevenentseventich. Begherende ende willende ons hanthouden inde vereeninghe/ als daer inne begrepen/ so hebben wy den inhoudt van dier/ geaggreeert/ geapprobeert/ gheratificeert ende ghewillecoort/ aggreeren/ approberen/ ratificeren ende willecoren by desen. Ghelovende op trouwe van goede Christenen/ ende als oprechte liefhebbers ons Vaderlants/ te volbringhen ende ons ganschelijck te vueghen ē reguleren nae de forme ende luydt der selver Acte van Unie. Ende in kennisse der waerheyt hebben wy dese geteeckent op den Dach van Int selve Jaer van Zevenentseventich.

FINIS.

Copye vande Privilegie.

DIt versueck ghedaen door Mr. Willem Silvius/ Drucker vanden Coninck onsen Heere/ Is hem toeghelaten gheweest by mijnen Heeren de Generale Staten vande Nederlanden vergadert wesende tot Bruessel / om te moghen Drucken oft doen drucken/ Het Cort verhael vande gherechte Oorsaecken ende Redenen, die de Generale Staten der Nederlanden ghedvvongen hebben, hen te voorsiene tot haerder beschermenisse, teghen den Heere Don Iehan van Oostenrijck. Eñ is verboden alle Boeckvercoopers/ Druckers eñ allen anderẽ/ tselve niet nae te drucken/ vercoopẽ oft distribuerẽ in dese voorseyde Landen/ in wat maniere oft tale dattet sy: Aenghesien de Translatie in diversche spraken by mijnen Heeren voornoemde den voors. Silvius geaccordeert is ende wel expresselijck bevolen: Ende dat gheduerende den termijn van vier Jaren naestcomende/ op de pene vã Confiscatie vande selue Boecken by andere ghedruckt/ vercocht oft ghedistribueert / ten proffijte vanden voornoemden Silvius/ ende andere ordinarise penen/ tot proffijt van zijne Mat. Ghegheven tot Bruessel den ixsten. dach Septembris/ 1577.

By ordinantie ende expressen laste vande voors. Generale Staten.

Onderteeckent

Cornelis VVeellemans.

